

642

**Sinteza obiectiilor și propunerilor
la proiectul Hotărârii Guvernului privind aprobarea proiectului de Lege pentru modificarea unor acte normative
(proceduri simplificate în procesul penal)**

Autoritatea emitentă	Obiectiile și propunerile prezentate	Opinia Ministerului Justiției
<p>Procuratura Anticorupție</p>	<p>1. Art. I Codul penal Se completează Codul penal cu articolul 79¹ cu următorul cuprins:</p> <p>„Articolul 79¹. Aplicarea pedepsei în cazul judecării pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală În cazul în care inculpatul a recunoscut săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriul, încadrarea juridică și a solicitat ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală beneficiază de o reducere cu o pătrime a limitelor de pedeapsă sub formă de amendă, muncă neremunerată în folosul comunității sau închisoare prevăzute de norma Părții Speciale a prezentului cod.”</p> <p><i>De notat că conform proiectului nr. 658 din Registrul proiectelor de acte normative a Ministerului Justiției, privind proiectul de Lege pentru modificarea unor acte normative (modificarea Codului penal și Codului contravențional) remis spre coordonare la 29.07.2022 și asupra căruia s-a formulat anterior aviz, a fost propus completarea codului penal cu art. 79¹ din Codul penal în formula menționată infra și considerăm că formula propusă în proiectul nr. 658 urmează a fi retrasă de la propunerile de modificare a art. 79¹ din Codul penal din acel proiect.</i></p> <p>„Articolul 79¹. Aplicarea pedepsei în cazul judecării pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală</p>	<p>1. Precizare Propunerile referitoare la art. 79¹ și 80 din Codul penal au fost excluse din proiectul de Lege pentru modificarea unor acte normative (modificarea Codului penal și Codului contravențional) înregistrat în Registrul proiectelor de acte normative la Cancelaria de Stat cu numărul unic 533/MJ/2022. În scopul evitării unor eventuale neconcordanțe și pentru o coordonare mai reușită a modificărilor propuse la legislația penală și procesual-penală, Ministerul Justiției este organul central de specialitate al administrației publice care asigură realizarea politicii guvernamentale în domeniul punitiv al statului și monitorizează calitatea politicilor elaborate precum și liniile conceptuale unice.</p>

	<p><i>În cazul în care inculpatul a recunoscut săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu și a solicitat ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală beneficiară de reducerea cu o treime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu închisoare, cu muncă neremunerată în folosul comunității și de reducerea cu o pătrime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu amendă. Dacă pedeapsa prevăzută de lege este detențiunea pe viață, se aplică pedeapsa închisorii de 30 de ani.”</i></p>	
<p>2. (2) sintagma „demascarea” a se înlocui cu „identificarea” și sintagma „complici” a se înlocui cu „participanți”</p> <p><i>Legea procesual penală nu operează cu noțiunea de demascare, potrivit art.93 alin.(1) din Codul de procedură penală „probele... servesc la... identificarea făptuitorului...”</i></p> <p><i>În accepțiunea dispozițiilor art.42 din Codul penal, legiuitorul național operează cu 4 categorii de participanți la săvârșirea infracțiunii, complicele fiind unul dintre ei.</i></p> <p><i>Pentru punctul 5 al prezentului proiect, sunt valabile explicațiile făcute în pct.4, or, prin proiectul nr.658 din Registrul proiectelor de acte normative a Ministerului Justiției a fost propusă o formulă de completare a art.80 din Codul penal și considerăm că formula propusă în proiectul nr.658 urmează a fi retrasă de la propunerile de modificare a art.80 din Codul penal din acel proiect.</i></p>	<p>2. Se respinge</p> <p>La Art. I, pct. 5, referitor la art. 80 din Codul penal, alineatul (2) se exclude din proiect.</p>	

	<p>3. Articolul 504. Dispoziții generale</p> <p>(1) Textul <i>”procedura de încheiere a acordului de recunoaștere a vinovăției”</i> urmează a fi exclus, ori ordinea generală de examinare, cu derogările din capitolul ce vizează acordul, este aplicabilă fazei judiciare, nu și etapei de încheiere a acordului de recunoaștere a vinovăției. Procedură simplificată, care este reglementată exclusiv la art. 504-506 din Codul de Procedură Penală.</p>	<p>3. Nu se acceptă</p> <p>„Acordul de recunoaștere a vinovăției” constituie o procedură specială, în cadrul căreia se disting două etape: prima implică manifestarea de voință a învinutului și a procurorului, care trebuie să intervină în faza de urmărire penală, în urma căreia se încheie un acord între procuror și inculpat, ce constituie o veritabilă „convenție de drept penal”. Cea de-a doua etapă se desfășoară în fața instanței de judecată, fără întocmirea rechizitoriului și fără parcurgerea cercetării judecătorești.</p> <p>Din proiectul art. 504 alin. (1) desprindem două faze a încheierii acordului de recunoaștere a vinovăției: (i) <i>procedura</i> și (ii) <i>judecarea cauzelor</i>.</p> <p><i>Procedura</i> de încheiere a acordului de recunoaștere a vinovăției prevede mai multe etape, cum ar fi: inițiativa de a încheia acordul, avizarea prealabilă a tipului pedepsei și mărimea cu procurorul ierarhic superior, negocierea propriu-zisă etc., pe cînd normele generale ale procesului penal prevede, de exemplu printre altele, desemnarea apărătorului care asigură asistență juridică garantată de stat, care nu este reglementată în titlul procedurilor speciale din <i>Codul de procedură penală</i>.</p>
	<p>4. Articolul 504. Dispoziții generale</p> <p>(3) Textul <i>” în care învinuitul la momentul săvârșirii infracțiunii, nu a atins vârsta de 18 ani”</i> urmează a fi exclus.</p> <p><i>Conform articolul 21 din Codul Penal, sunt pasibile de răspundere penală persoanele fizice responsabile care, în momentul săvârșirii infracțiunii, au împlinit vârsta de 16 ani, alin.(2) prevede cazurile când în calitate de subiect a infracțiunii este persoana fizică care a împlinit vârsta de 14 ani.</i></p>	<p>4. Se acceptă parțial</p> <p>La art. II pct.7 din proiect, privind modificarea articolului 504 alineatul (3) litera a) va avea următorul cuprins:</p> <p>„a) în care învinuitul, la momentul săvârșirii infracțiunii, nu a împlinit vârsta de 16 ani;”</p> <p>Pomind de la faptul că art. 21 alin. (1) din <i>Codul penal</i>, stabilește răspunderea penală a persoanelor fizice responsabile care, în momentul săvârșirii infracțiunii, au împlinit vârsta de 16 ani, considerăm oportun de a acorda</p>

	<p><i>În acest context, nu este clar raționamentul limitării vârstei de a încheia un acord de recunoaștere a vinovăției, ori în varianta propusă, în cazul încheierii acordului de recunoaștere a vinovăției cu o persoană majoră condițiile de judecare și aplicare a pedepsei ar fi mai avantajoase decât în cazul minorilor.</i></p> <p><i>Deși, legislația materială și procesual penală prevede reguli speciale de judecare a cauzelor penale în privința minorilor, acestea sunt mai dezavantajoase decât procedura încheierii acordului de recunoaștere a vinovăției, fiind contrar interesului superior al copilului.</i></p>	<p>dreptul învinuiților care au împlinit vârsta de 16 ani să beneficieze de procedura acordului de recunoaștere a vinovăției.</p> <p>Procedura acordului de recunoaștere a vinovăției face parte din <i>justiția negociată</i>, fapt pentru care la <i>negociere propriu-zisă</i> trebuie să participe nemijlocit învinuitul, pentru a înțelege consecințele acordului de recunoaștere a vinovăției, pedeapsa și susținerea poziției privitor la acordul încheiat.</p> <p>Mai mult, minorilor le sunt aplicate proceduri speciale prevăzute de Capitolul I, Titlul III din <i>Codul de procedură penală</i>, precum și procedura de judecare a cauzei pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală. În așa fel, procedura de judecare a cauzei pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală se examinează în instanța de judecată unde minorilor (ne referim la cei cuprinși între vârsta 14 și 16 ani) le sunt asigurate drepturile și interesele, care rămâne a fi o procedură la fel de avantajoasă.</p>
	<p>5. Articolul 504. Dispoziții generale</p> <p>b) Textul „a căror pedeapsă cu închisoare este mai mare de 15 ani și acelor” urmează a fi exclus.</p> <p>(4) după textul „încheiat cu” urmează a fi adăugat textul „organizatorul sau”</p> <p><i>Cu referire la termenul „15 ani”, nu este clar de ce anume 15 ani și nu 20 sau 30, or, odată ce a fost limitată posibilitatea accesării procedurii de la art.364¹ din Codul de procedură penală, prin instituirea unui astfel de termen rațional ar fi excluderea acestuia de la instituția acordului de recunoaștere a vinovăției în cazul săvârșirii de către învinuit</i></p>	<p>5. Nu se acceptă</p> <p>Luând în considerare, practica altor state, cât și politica penală a statului, acordul de recunoaștere a vinovăției va fi posibil de încheiat, doar pentru infracțiunile pentru care termenul pedepsei sub formă de închisoare este de până la 15 ani. Analizând pedepsele penale înserate în partea specială a <i>Codului penal</i>, observăm că sunt mai multe componente de infracțiune pentru care legiuitorul prevede pedeapsa maximă cu închisoare până la 15 ani. În cazul în care ar fi indicat termenul de 12 ani, anumite categorii de infracțiuni în formă agravantă nu ar cădea sub incidența procedurii privind acordul de recunoaștere a vinovăției.</p>

	<p><i>a infracțiunilor de o gravitate mai mare, în vederea producerii efectelor benefice pentru participării la proces cât și pentru stat.</i></p> <p><i>Aferent alineatului patru pentru grupul criminal organizat, se face trimitere pentru explicații la art.42 alin.(3) din Codul penal și respectiv pentru organizație (asociație) criminală, în art.47 alin.(3) din același Cod.</i></p>	<p>Mai mult ca atât, ca urmare a studierii în dreptul comparat a procedurilor simplificate în procesul penal, s-a constatat că, în sistemul francez, procedurilor simplificate se permite doar infracțiunilor pentru care legea prevede pedeapsa închisorii nu mai mare de 5 ani, sistemului italian și portughez – 3 ani, pe când în sistemul de drept românesc – 15 ani.</p> <p>Rațiunea instituirii unei interdicții în ceea ce privește posibilitatea încheierii unui acord de recunoaștere a vinovăției în cazul infracțiunilor ce prezintă un anumit grad de gravitate este de a nu compromite descurajarea fenomenului infracțional.</p>
	<p>6. Articolul 506.</p> <p>(1) Sintagma „demascarea” se înlocuiește cu „stabilirea”</p> <p>Se rețin explicațiile făcute în Art. I pct.5</p>	<p>6. Se acceptă</p> <p>La Art. II, pct. 7 referitor la art. 506 din Codul de procedură penală, alineatul (2) a fost exclus din proiect.</p>
	<p>7. Articolul 506 alin.(2)</p> <p><i>Nu este prevăzut mecanismul în cazul în care acțiunile care se angajează a fi întreprinse de învinuit nu au fost realizate. Urmează a fi specificat când se expediază acordul de recunoaștere a vinovăției în instanța de judecată, înaintea îndeplinirii condițiilor din acord sau doar este suficient obligația în scris a acestuia. Ori ipotetic vorbind în situația încheierii unui acord de recunoaștere a vinovăției în condițiile art. 506 alin.(2) învinuitul având obligația să contribuie la căutarea bunurilor obținute din infracțiune, comunicând date despre hotarele țării, procurorul ar urma să întreprindă în acest sens acțiuni de urmărire penală, comisii rogatorii, etc. Ce se întâmplă cu acordul de recunoaștere a vinovăției? Se expediază în instanță până la verificarea versiunii, informațiilor furnizate de către învinuit în condițiile art. 506</i></p>	<p>7. Se acceptă</p> <p>La Art. II, pct. 7 referitor la art. 506 din Codul de procedură penală, alineatul (2) a fost exclus din proiect.</p>

	<p><i>alin.(2), ori se expediază după. Urmează a fi clarificat aspectele respective, în vederea excluderii încheierii unor acorduri de recunoaștere a vinovăției abuzive, cu indicarea unor condiții iluzorii, și care într-un final nu ar condiționa avantajele pentru partea acuzării în vederea descoperii altor infracțiuni sau coparticipanți la săvârșirea infracțiunii etc.</i></p>	
	<p>8. Articolul 507.</p> <p>(1) Textul „, prin rezoluție, ” urmează a fi exclus. <i>Codul de procedură penală nu operează cu noțiunea de „rezoluție”.</i></p> <p><i>Textul ” trimite în judecată cauza împreună” , urmează a fi modificat.</i></p> <p><i>Propunem cauza penale să fie expediată în instanța de judecată doar la solicitarea judecătorului, în cazul în care acesta consideră oportunitatea studiului materialelor cauzei penale ori, modificările propuse au ca scop facilitarea și debirocratizarea procesului penal.</i></p>	<p>8. Se acceptă parțial</p> <p>Prin modificările aduse la art. 53¹ din <i>Codul de procedură penală</i>, procurorul ierarhic superior va avea competență să aprobe în scris afi limitele cît și acordul de recunoaștere a vinovăției, instituindu-se controlul ierarhic superior la încheierea acordului de recunoaștere a vinovăției.</p> <p>La Art. II. pct. 7 referitor la art. 507 la alineatul (1) textul „după aprobarea de către procurorul ierarhic superior prin rezoluție” se substituie cu textul „după aprobarea în scris de către procurorul ierarhic superior a acestuia”.</p> <p>Se respinge propunerea expedierii cauzei penale doar la solicitarea instanței de judecată. Încheierea acordului de recunoaștere a vinovăției, înlătură obligativitatea întocmirii rechizitoriului în care, printre altele, cuprinde analiza probelor care confirmă fapta și vinovăția învinuitului.</p>
	<p>9. Articolul 509.</p> <p>Textul „și avocatul acestuia” urmează a fi excluse. <i>Legea procesual penală nu reglementează procedura de audiere a avocatului și respectiv acest participant la proces nu poate fi audiat.</i></p>	<p>9. Se acceptă</p> <p>La Art. II. pct. 7 referitor la art. 509 alineatul (1) textul „și avocatul acestuia” se substituie cu textul „și ascultă poziția apărătorului acestuia”</p>

	<p>10. Articolul 509.</p> <p>textul „<i>pledează vinovat</i>”, urmează a fi înlocuit cu textul „<i>recunoaște vinovăția</i>”.</p>	<p>10. Se acceptă</p> <p>La Art. II. pct. 7 referitor la art. 509 alineatul (2) litera b) textul „<i>pledează vinovat</i>” se substituie cu textul „<i>recunoaște vinovăția</i>”.</p>
	<p>11. Articolul 509².</p> <p>Textul ” <i>instanța de judecată apreciază soluția cu privire la care s-a ajuns la un acord între procuror și inculpat este nejustificată de blândă în raport cu gravitatea infracțiunii sau personalitatea inculpatului, instanța prin încheiere respinge acordul...</i> ” urmează a fi exclus.</p> <p><i>Dacă instanța de judecată are părghia să dea o apreciere pedepsei la care s-a ajuns de comun acord între procuror și inculpat, asistat de avocatul său și să respingă acest acord, atunci instituirea acestei instituții nu își va atinge scopul. Ori pe de o parte se încearcă limitarea discreției instanței de judecată la judecarea cauzelor în baza acordului de recunoaștere a vinovăției, acesta având rolul de a verifica condițiile de formă și conținut a acordului, textul vizat acordă practic posibilitatea nelimitată de a respinge oricare acord expediat în instanța de judecată.</i></p> <p><i>Careva criterii clare de apreciere de către instanța de judecată a ”pedepsei nejustificată de blândă” nu sunt reglementate, fapt care ar putea genera respingerea nejustificată a acordului de recunoaștere a vinovăției.</i></p>	<p>11. Se respinge</p> <p>Conform art. 114 din <i>Constituție</i>, justiția se desfășoară în numele legii numai de instanțele judecătorești.</p> <p>Acordul de recunoaștere a vinovăției încheiat în cursul urmăririi penale este un „element de justiție negociată”, căci felul, cuantumul și modul de executare a pedepsei se stabilesc prin negociere între procuror și învinuit, instanța neputând, cu ocazia verificării acordului, să aplice o sancțiune mai gravă. Instanța verifică acordul de recunoaștere încheiat între procuror și învinuit și, în cazul în care acordul îndeplinește condițiile de legalitate, iar soluția propusă prin acord nu este prea blândă, admite acordul și pronunță o soluție de condamnare, fără să poată crea o situație defavorabilă învinuitului decât cea asupra căreia s-a ajuns la acord. În caz contrar, respinge acordul și trimite cauza în vederea continuării urmăririi penale.</p> <p>Așadar, rolul judecătorului este consecința existenței prerogativei de omologare care implică motivarea soluției adoptate în urma efectuării unui control de legalitate.</p> <p>Cu alte cuvinte, judecătorul trebuie să verifice dacă pedeapsa este echitabilă, adică când ea impune infractorului lipsuri și restricții ale drepturilor lui proporționale cu gravitatea infracțiunii săvârșite și este suficientă pentru restabilirea echității sociale, adică a drepturilor și intereselor victimei, statului și întregii societăți, perturbate prin infracțiune.</p>

		<p>Pedeapsa este echitabilă și atunci când este capabilă de a contribui la realizarea altor scopuri ale pedepsei penale, cum ar fi corectarea condamnatului și prevenirea comiterii de noi infracțiuni atât de către condamnat, cât și de alte persoane. Or, o pedeapsă prea blândă generează dispreț față de ea și nu este suficientă nici pentru corectarea infractorului și nici pentru prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni. De asemenea, o pedeapsă prea aspră generează apariția unor sentimente de nedreptate, jignire, înrăire și de neîncredere în lege, fapt ce poate duce la consecințe contrare scopului urmărit.</p>
	<p>12. Articolul 523². Textul „ <i>prin rezoluție</i>, ” urmează a fi exclus. <i>Codul de procedură penală nu operează cu noțiunea de ”rezoluție”.</i></p>	<p>12. Se acceptă parțial A se vedea opinia autorului proiectului de la pct. 8 din sinteza obiecțiilor și propunerilor.</p> <p>La Art. II. pct. 9 referitor la art. 523³ alineatul (1) textul „după aprobarea de către procurorul ierarhic superior prin rezoluție” se substituie cu textul „după aprobarea scrisă a limitelor pedepsei de către procurorul ierarhic superior”.</p>
	<p>13. Articolul 523². Textul ” <i>pot fi</i> ” urmează a fi înlocuit cu textul ” <i>sunt</i> ”. <i>Redacția propusă acordă discreție maximă procurorului de a stabili una sau mai multe obligații. Din redacția propusă reiese că aceste condiții sunt alternative nu cumulative. Considerăm oportun includerea condițiilor obligatorii și după caz alternative.</i></p> <p>14. Art.523⁵ urmează a fi exclus.</p>	<p>13. Se acceptă La Art. II. pct. 7 referitor la art. 523³ alineatul (2) textul „<i>pot fi</i>” se substituie cu cuvântul „<i>sunt</i>”</p>
	<p>Potrivit notei informative a proiectului supus avizării prin completarea cu art. 59¹ din Codul Penal, Liberarea</p>	<p>14. Nu se acceptă Temei pentru emitere de către procuror a ordonanței de liberare condiționată de răspundere penală a persoanei</p>

<p>juridice constituie încheierea judecătorească de validare a acordului judiciar de interes public. La faza de urmărire penală, procurorul are discreția de a negocia și semna acordul. Însă semnarea acestuia nu constituie temei de liberare de răspundere penală a persoanei juridice.</p> <p>Participarea judecătorului urmează a fi examinată ca parte a procedurii de validare a acordului dar nu etapă a liberării de răspundere penală a persoanei juridice. În cazul în care acordul judiciar de interes public nu este validat de către instanța de judecată, nu există temei juridic în baza căruia procurorul va putea decide suspendarea urmăririi penale.</p> <p>Toate aceste argumente urmează a fi coroborate cu argumentele de la pct. 11.</p>	<p><i>condiționată de răspundere penală a persoanei juridice se urmărește introducerea unor proceduri alternative pentru urmărirea penal aplicabile persoanelor juridice.</i></p> <p><i>Pornind de la logica introducerii acestei instituții în Cap. VI din Codul Penal fiind un caz de liberare de răspundere penală, și care se aplică la etapa prejudiciară, raționamentul examinării și validării de către instanța de judecată a acestui acord nu este justificat.</i></p> <p><i>Or, instituția suspendării condiționate a urmăririi penale cu liberarea ulterioară de răspundere a persoanei juridice este aplicabilă la faza de urmărire penală, procurorul fiind persoana responsabilă de a verifica dacă persoana juridică îndeplinește condițiile pentru a încheia un acord judiciar de interes public.</i></p> <p><i>Intervenția instanței de judecată în activitatea procurorului, la etapa respectivă prin verificarea respectării condițiilor legale de încheiere a acordului judiciar de interes public, subminează independența procurorului și este contrar art.24 din Codul de procedură penală, care stabilește că "Urmărirea penală, apărarea și judecarea cauzei sînt separate și se efectuează de diferite organe și persoane."</i></p> <p><i>"Instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decît interesele legii."</i></p> <p><i>Sfera controlului judiciar la etapa prejudiciară este reglementată de art. 300 din Codul de procedură penală, iar din conținutul acesteia reiese că aprobarea acordului judiciar de interes public, este improprie instituției judecătorului de instrucție.</i></p> <p>15. Articolul 523⁵ Numărul acestui articol se dublează pentru „Examinarea de către instanța de judecată a acordului judiciar de interes public” și „Efectele confirmării acordului judiciar de interes public”.</p>
<p>15. Se acceptă</p> <p>La Art. II. pct. 7 referitor la art. 523⁵ intitulat „Efectele confirmării acordului judiciar de interes public” se renumerează în „Articolul 523⁶”</p>	

	<p><i>Articolul 523⁶ Efectele confirmării acordului judiciar de interes public</i></p> <p>16. Suplimentar propunem în cazul acordului de recunoaștere a vinovăției instituirea condiției obligatorii: repararea prejudiciului cauzat prin infracțiune.</p> <p>Or, în redacția propusă, în cazul încheierii acordului de recunoaștere a vinovăției se lezează drepturile și interesele victimei, ori scopul Legii penale este de a apăra, împotriva infracțiunilor, persoana, drepturile și libertățile acesteia, proprietatea, mediul înconjurător, orînduirea constituțională, suveranitatea, independența și integritatea teritorială a Republicii Moldova, pacea și securitatea omenirii, precum și întreaga ordine de drept.</p>
	<p>16. Nu se acceptă</p> <p>Acordul de recunoaștere a vinovăției este un act semnat între procuror și învinuit cu participarea avocatului prin care se soluționează latura penală. Repararea prejudiciului de către partea vătămată nu poate fi o condiție la semnarea acordului din motiv că nu influențează calificarea juridică, însă este luată în considerație de procuror la negocierea pedepsei. Or, procedura acordului de recunoaștere a vinovăției este un „element de justiție negociată” care nu ar trebui să fie dependentă de voința părții vătămate, atît timp cît prin această procedură se soluționează latura penală unde este implicat statul, în persoana procurorului, și învinuitul.</p> <p>Suplimentar art. 507 prevede anexarea la acordul de recunoaștere a vinovăției, tranzația de împăcare sau mediere cu partea vătămată, iar la art. 509 – audierea părții vătămate de către instanța de judecată. Prin urmare, părții vătămate nu i se lezează drepturile.</p>

<p>Ministerul Afacerilor Interne</p>	<p>17. La articolul II (Codul de procedură penală nr.122/2003) se recomandă:</p> <p>1) La pct.6 (art.364¹):</p> <p>- la alin.(2), prin amendamentul propus se dublează unele prevederi din conținutul normativ al normei, în speță textul „probelor administrate în faza de urmărire penală”.</p> <p>Astfel, se necesită reformularea cuprinsului normativ în vederea excluderii acestei dublări.</p> <p>De asemenea, se optează pentru reexaminarea propunerii de modificare, și anume „dacă din probele administrate în faza urmăririi penale rezultă suficiente date cu privire la vinovăția inculpatului” în vederea determinării dacă aceasta se încadrează laonic cu textul „Judecata nu poate avea loc...” din art. 364¹ alin.(2) din Codul de procedură penală nr.122/2003.</p> <p>În această ordine de idei, se optează pentru expunerea alin.(2) al art.364¹ din codul precitat cu un nou conținut;</p>	<p>17. Nu se acceptă</p> <p>Textul propus de a fi introdus este o propoziție subordonată condițională.</p> <p>De aici desprindem că judecarea pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală poate avea loc doar dacă: (i) inculpatul declară că recunoaște în totalitate faptele indicate în rechizitoriul</p> <p>(ii) inculpatul nu solicită administrarea de noi probe</p> <p>(iii) din probele administrate în faza de urmărire penală rezultă suficiente date cu privire la vinovăția inculpatului.</p> <p>Această modificare a fost necesară din rațiunea că o condamnare poate avea loc doar dacă se poate constata existența vinovăției, ca semn al laturii subiective ale infracțiunii.</p>
	<p>18. La pct.6 (art.364¹):</p> <p>- la alin.(10), nu se consideră plauzibil ca sentința adoptată în condițiile art.364¹ din proiect să fie atacată cu recurs, doar pe temeiuri ce se referă la erorile procesuale și măsura de pedeapsă stabilită, or art.427 alin.(1) din Codul de procedură penală stabilește și alte temeiuri de recurs, care ar fi decisive pentru luarea deciziei de a recunoaște săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriul (spre exemplu art.427 alin.(1) pct. 14) și 15) din codul nominalizat).</p> <p>Aceiași propunere se reiterează și pentru art.509¹ alin.(7) din proiect.</p>	<p>18. Se respinge</p> <p>Este o procedură simplificată, care nu se desfășoară într-un proces clasic de contradictorialitate, unde inculpatul recunoaște afit vinovăția cât și probele administrate la faza de urmărire penale. Prin urmare, instanța de judecată urmează să verifice dacă persoana se declară vinovată și să verifice pedeapsa aplicată. În aceste circumstanțe alte temeiuri de contestare a sentinței de condamnare decît erorile procesuale și măsura de pedeapsă stabilită sunt contrare însăși esenței acestei proceduri simplificate.</p> <p>Ba mai mult, art.427 alin.(1) pct. 14) și 15) din <i>Codul de procedură penală</i> nu sunt aplicabile procedurii simplificate, deoarece conform proiectului, la art. 364¹ alin. (11) din <i>Codul de procedură penală</i> a fost introdusă</p>

		<p>mențiunea că recursul împotriva sentinței pronunțate se va examina conform secțiunii „Recursul împotriva hotărârilor judecătorești pentru care nu este prevăzută calea de atac apelul”.</p>
	<p>19. La pct.7: - la art.504 alin.(2), textul „și forma de executare a acesteia” distorsionează sensul prevederii legale, așadar se recomandă reformularea textului, după cum urmează: „..... și acceptă încadrarea juridică, forma de executare a pedepsei în schimbul unei pedepse reduse”</p>	<p>19 Se acceptă. La Art. II. pct. 7, Articolul 504 alin. (2) va avea următorul cuprins: „(2) Acordul de recunoaștere a vinovăției este o tranzacție încheiată între procuror și învinuitul persoana fizică sau juridică care și-a exprimat acordul de a-și recunoaște vina și acceptă încadrarea juridică, <i>precum și forma de executare a pedepsei în schimbul unei pedepse reduse.</i>”</p>

	<p>20. - la art.509 alin.(5), nu este clar raționamentul includerii unei astfel de prevederi, în speță retragerea de către inculpat a consimțământului valabil exprimat la încheierea acordului nu constituie temei pentru respingerea acordului de recunoaștere a vinovăției, or potrivit mecanismului conceptual al acordului de recunoaștere a vinovăției inculpatul urmează să-și recunoască vinovăția în mod benevol și cu bună știință, precum și să înțeleagă consecințele acestuia (a se vedea <i>art.509 alin.(3) lit. c) și d) din proiect</i>).</p> <p>Așadar, dacă inculpatul își retrage consimțământul valabil exprimat la încheierea acordului de recunoaștere a vinovăției se subînțelege că acesta nu dorește să-și mai recunoască vina.</p> <p>De asemenea, proiectul nu prevede care va fi decizia instanței de judecată în asemenea caz, comparativ cu rigorile art.506 alin.(4) din Codul de procedură penală nr.122/2003, ce stipulează că atunci când inculpatul nu susține acordul de recunoaștere a vinovăției, el are dreptul de a renunța la declarația sa privitor la infracțiunea pusă sub învinuire. <i>În acest caz, instanța dispune judecarea cauzei în procedură deplină.</i></p> <p>Sugestia se reiterează pentru art.523² alin.(3) din proiect.</p>	<p>20. Se acceptă</p> <p>La Art. II, pct. 7, referitor la art. 509, alineatul (5) din <i>Codul de procedură penală</i> sunt excluse din proiect.</p>
<p>21. - la art.523¹:</p> <p>a) se va revizui participanții în cazul încheierii acordului judiciar de interes public, or alin.(1) indică despre „reprezentantul legal sau reprezentantul desemnat al persoanei juridice”, însă pe parcursul cuprinsului următoarelor articole referitor la aspectul respectiv se indică doar despre reprezentatul persoanei juridice;</p> <p>b) la alin.(5) al aceluiași articol, se notifică că hotărârea irevocabilă nu este succesibilă de atac, iar cea definitivă este succesibilă de atac.</p> <p>Așadar, se va revizui acest aspect;</p>	<p>21. Precizare</p> <p>Reprezentatul persoanei juridice în procesul penal, ca noțiune generică, poate fi atât reprezentantul legal, sau în condițiile art. 521 din <i>Codul de procedură penală</i> și reprezentantul desemnat al persoanei juridice.</p> <p>Conform proiectului, art. 523¹ nu are alineatul (5)</p>	

	<p>22.</p> <p>- la art.523³ alin.(2) lit. b), reieșind din caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunilor nu se consideră relevant ca perioada de monitorizare să fie aceeași pentru toate persoanele juridice, în speță 3 ani;</p>	<p>22. Precizare</p> <p>Sintagma „pe o perioadă de maxim 3 ani” este un interval în care a fost arătată doar limita temporală maximă pentru care poate fi aplicată monitorizarea persoanei juridice. De aceea, la negocierea încheierii acordului judiciar de interes public, în dependență de circumstanțele cauzei, procurorul poate accepta și un termen ce nu va depăși perioada de 3 ani.</p>
	<p>23.</p> <p>- prevederile art.523² alin.(3) și art.523⁵ alin.(4) se contrazic cu prevederile art.523¹ alin.(1) și art. 523³ alin.(1) lit. f) în latura ce ține de recunoașterea de către reprezentantul persoanei juridice a vinovăției în comiterea infracțiunii.</p> <p>Se consideră că prevederile din proiect, precum că „încheierea acordului judiciar de interes public are loc dacă reprezentantul legal sau reprezentantul desemnat al persoanei juridice recunoaște faptul comiterii infracțiunii” (<i>art.523¹ alin.(1) din proiect</i>) și faptul că în conținutul acordului obligatoriu trebuie să fie menționată declarația expresă de recunoaștere a comiterii infracțiunii și acceptării încadrării juridice a faptelor (<i>art.523³ alin.(1) lit. f) din proiect</i>) reprezintă în sine o condiție <i>sine quo non</i> privind inițierea și realizarea acestei proceduri speciale.</p> <p>Prin urmare, sunt confuze prevederile prin care se expune faptul că încheierea acordului judiciar de interes public și încheierea de confirmare a acordului de interes public nu este condiționată și nu implică recunoașterea vinovăției în comiterea infracțiunii de către persoana juridică (<i>art.523² alin.(3) și art. 523⁵ alin.(4) din proiect</i>).</p> <p>Neclaritățile între aceste norme vor crea ambiguități în activitatea procurorilor și judecătorilor referitor la forma și conținutul acordului judiciar de interes public, fapt care va determina dificultăți la etapa de implementare.</p>	<p>23. Precizare</p> <p>Rațiunea instituirii procedurii acordului judiciar de interes public constă în diferențierea răspunderii penale a persoanei juridice de răspunderea penală a persoanelor fizice vinovate de comiterea infracțiunii.</p> <p>Or, vinovăția este acea atitudine psihică a celui care comite o faptă ilicită față de fapta sa și de consecințele acesteia, și ca element constitutiv al răspunderii juridice - presupune recunoașterea capacității oamenilor de a acționa cu discernământ, de a-și alege modalitatea comportării în raport cu un scop urmărit în mod conștient. Astfel, vinovăția este un element impropriu persoanei juridice fapt pentru care acordul judiciar de interes public nu poate fi semnat cu reprezentantul persoanei juridice învinuite de comiterea infracțiunii. O condiție legală a semnării acordului judiciar de interes public este să înlăture de la administrare persoanele fizice care au participat la comiterea infracțiunii. Astfel, persoana juridică, ca entitate, recunoaște doar că fapta a avut loc și își asumă obligația de a repara prejudiciul cauzat. În același timp, recunoașterea situației de fapt de către persoana juridică și încheierea acordului judiciar de interes public nu produce efecte juridice în raport de persoanele fizice acuzate de procuror de comiterea infracțiunii incriminate.</p>

	<p>24. Conform Notei informative a proiectului de lege o condiție pentru semnarea acordului judiciar de interes public de către persoana juridică ar fi și repararea prejudiciului cauzat prin comiterea infracțiunii, însă autorul proiectului nu a stipulat în proiectul de lege o asemenea prevedere pentru conținutul acordului prenotat. Deci, se va reexamina omisiunea consemnată.</p> <p>25. În scopul excluderii situațiilor de interpretare neuniformă a legislației, oferirii unei clarități și previzibilități a legislației procesuale penal și stabilirii exacte a circumstanței care ar permite luarea deciziei de încetare a urmăririi penale, se va completa art.285 din Codul de procedură penală nr.122/2003 cu temeiul corespunzător, care va permite aplicabilitatea eficientă a procedurii în practică</p>	<p>24. Se acceptă La Art. II, pct. 9, referitor la art. 523³, alineatul (2) litera f) va avea următorul cuprins: „f) să restituie profitul ilicit obținut prin comiterea infracțiunii și să repare prejudiciul cauzat prin infracțiune”</p>
		<p>25. Se respinge Temei de încetare a urmăririi penale va conștina prevederile art. 285 alin. (2) din Codul de procedură penală, care fac trimitere la art. 53 din Codul penal. Art. 53 lit. f) din Codul penal prevede liberarea condiționată de răspundere penală, însă fără a se specifica dacă se aplică persoanei fizice sau juridice. Din interpretarea sistemică a acestei dispoziții [art. 53 lit. f] urmează să desprindem că liberarea condiționată de răspundere penală este aplicabilă și persoanei juridice care a săvârșit o faptă ce conține semnele componenței de infracțiune. Astfel, conform proiectului, Liberarea condiționată de răspundere penală a persoanei juridice [art. 59¹ din Codul penal] se include în dispozițiile art. 53 lit. f) din Codul penal care constituie temei de încetare a urmăririi penale.</p>
<p>Ministerul Finanțelor</p>	<p>26. Cu referire la modificările propuse la art. 364¹ din Codul de procedură penală, considerăm că suplimentar în alin.(1) și (2) din articolul respectiv după cuvintele ”faptele indicate în rechizitoriul” urmează să se indice ”și încadrarea juridică”.</p>	<p>26. Se respinge Conform art. 33 alin. (1) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, autoritățile publice, instituțiile interesate și reprezentanții societății civile, cărora li s-a prezentat proiectul actului normativ spre avizare sau consultare publică, expediază autorului proiectului avize cu obiecții și propuneri motivate, anexând, dacă este necesar, versiunea redactată a proiectului sau doar a unor prevederi, ori comunică lipsa de obiecții și propuneri.</p>

Totuși, făcînd abstracție de la lipsa motivării avizului, menționăm că esența procedurii de examinarea a cauzei penale în baza probelor administrate în faza de urmărire penală este ca inculpatul să recunoască vinovăția și faptele indicate în rechizitoriul.

Încadrarea juridică a faptelor recunoscute de inculpat aparține în exclusivitate organelor de drept care urmează să califice aceste fapte drept infracțiuni.

Aprecierea juridică a faptelor trebuie să rămână la aprecierea instanței de judecată, după examinarea probelor administrate și faptelor a căror săvârșire a fost recunoscută de inculpat. În cazul în care s-ar impune suplimentar și recunoașterea încadrării juridice, inculpatul este lipsit de dreptul său de a invoca cel puțin greșelile admise de procuror la calificarea juridică corectă a faptelor recunoscute. Mai mult decît atât, procurorul ar putea în mod tendențios să ofere o încadrare juridică a faptelor recunoscute contrar faptelor și circumstanțelor în care acestea au fost comise și pe care inculpatul nu le contestă. De multe ori anume încadrarea juridică greșită a faptelor recunoscute împiedică aplicarea acestei instituții, în detrimentul intereselor justiției și ale inculpatului.

Cu privire la această problemă Curtea Constituțională în §34 al Deciziei sale nr. 50/2022 a menționat că: „[...] *Din analiza normelor legale citate supra nu rezultă condiția că inculpatul trebuie să recunoască încadrarea juridică a faptei făcută de către procuror pentru a putea beneficia de judecarea cauzei sale într-o procedură simplificată. O astfel de condiție ar leza deplinătatea de jurisdicție a instanței de judecată care examinează cauza penală pentru că aceasta nu ar putea recalifica fapta imputată persoanei, chiar și în situația în care ar constata că calificarea faptei efectuată de procuror este*

		<p><i>una eronată. Prin urmare, Codul de procedură penală nu stabilește că pentru judecarea cauzei pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală inculpatul trebuie să recunoască și încadrarea juridică a faptei făcută de către procuror în rechizitoriu.”.</i></p>
<p>Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor</p>	<p>27. ... urmare a consultărilor publice desfășurate în data de 25.11.2022, susține propunerea de excludere integrală a prevederilor „Art. IV. – <i>Articolul 19, alineatul (1) din Legea nr. 308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului (publicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 58-66, art. 133 din 23 februarie 2018), cu modificările ulterioare, se completează cu litera i¹) cu următorul conținut: „i¹) monitorizarea persoanelor juridice învinuite de comiterea infracțiunii de spălare de bani care au încheiat acord judiciar de interes public”, din proiectul înaintat spre avizare.</i></p>	<p>27 Se acceptă Art. IV din proiectul de lege a fost exclus.</p>
<p>Procuratura Generală</p>	<p>28. Cu privire la modificările propuse la Codul penal al Republicii Moldova nr. 985/2002 (Republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr. 72-74, art. 195 din 14 aprilie 2009)</p> <p>1. La pct. 4: În vederea respectării consecutivității reglementărilor și logicii juridice de amplasare a normelor, instituția aplicării pedepsei în cazul judecării pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, urmează a fi reglementată la art. 80¹ din Codul penal. Totodată, urmează a se ține cont că anterior, Ministerul Justiției, a elaborat și transmis spre consultare publică proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (<i>modificarea Codului penal și Codului contravențional, număr de ordine: 658/MJ/2022</i>).¹</p>	<p>28. Se acceptă Dispozițiile articolului 79¹ din <i>Codul penal</i> prevăzute în proiect au fost amplasate în dispozițiile art. 80¹ din <i>Codul penal</i>. Suplimentar a se vedea opinia autorului proiectului de la pct. 1 din sinteza obiectivelor și propunerilor</p>

¹ <https://justice.gov.md/ro/content/proiectul-de-lege-pentru-modificarea-unor-acte-normative-modificarea-codului-penal-si>

	<p>29. La pct.5, în conținutul art.80 alin. (1), în vederea respectării unei terminologii unitare, propunem substituirea cuvântului „acceptă”, cu cuvântul „admite”, or, prevederile art. 509¹ din proiect vizează adoptării sentinței în cazul admiterii acordului de recunoaștere a vinovăției și nu acceptării acestuia.</p> <p>Similar, și în conținutul alin. (2), propunem substituirea cuvântului „acceptă”, cu cuvântul „admite”.</p> <p>La fel cu privire la prevederile alin. (2), propunem substituirea cuvântului „demascarea” cu „identificarea”, iar cuvântul „complici” cu „participanți”, în sensul prevederilor art.42 din Codul penal. Totodată, sintagma „căutarea bunurilor obținute”, ar urma a fi substituită cu sintagmele utilizate la art. 106 alin. (2) din Codul penal.</p>	<p>29. Se acceptă</p> <p>La Art. II, pct. 7, referitor la art. 509¹ denumirea articolului va avea următorul cuprins:</p> <p>„Articolul 509¹. Adoptarea sentinței în cazul acceptării acordului de recunoaștere a vinovăției”.</p> <p>Suplimentar menționăm că, la Art. I, pct. 5, referitor la art. 80 din <i>Codul penal</i>, alineatul (2) se exclude din proiect.</p>
<p>30. Cu privire la modificările propuse la Codul de procedură penală al Republicii Moldova nr. 122/2003 (Republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr. 248-251, art. 699 din 5 noiembrie 2013)</p> <p>Aferent pct.1., art. II din proiectul avizat, în ceea ce privește completarea art.53¹ alin.(2) cu litera c¹), se atestă că autorul proiectului intenționează completarea atribuțiilor procurorului ierarhic superior, cu atribuția de aprobare a acordului de recunoaștere a vinovăției și a acordului judiciar de interes public.</p> <p>Cu privire la acest aspect, opinăm că o asemenea prevedere determină apariția riscului de încălcare a independenței procurorului la luarea deciziilor în cadrul procesului penal.</p> <p>Or, conform art.3, alin.(4) din Legea Nr. 3 din 25.02.2016 cu privire la Procuratură, (4) Procurorul își desfășoară activitatea în baza principiilor legalității, imparțialității, rezonabilității, integrității și independenței</p>	<p>30. Se respinge</p> <p>Suplimentar la opinia autorului proiectului de la pct. 8 din sinteza obiecțiilor și propunerilor, menționăm că art. 51 alin. (3) din <i>Codul de procedură penală</i>, prevede că procurorul execută indicațiile scrise ale procurorului ierarhic superior. Prin urmare, nu se atestă o încălcare a independenței procurorului la luarea deciziilor în cadrul procesului penal</p> <p>Mai mult ca atît, acordul de recunoaștere a vinovăției încheiat în cursul urmăririi penale constituie un „element de justiție negociată”, căci felul, cuantumul și modul de executare a pedepsei se stabilesc prin negociere între procuror și învinuit. Pentru a înlătura dubiile cu privire la factorii de corupție referitoare la încheierea acordului, este necesară instituirea la această etapă a unui control, care de fapt este anume procurorul ierarhic superior. Ulterior, acest control urmează a fi efectuat de către instanța de judecată. De aceea, în dreptul pozitiv este necesară</p>	

implicarea mai multor actori și factori de decizie pentru a „repartiza” asumarea astfel de decizii a „justiției negociate” și cu absențe ale unui proces contradictoriu.

procesuale, care îi oferă posibilitatea de a lua în mod independent și unipersonal decizii în cauzele pe care le gestionează. Totodată, potrivit alineatului (5) al prevederilor indicate, reglementează faptul că, independența procesuală a procurorului este asigurată prin garanții care exclud orice influență politică, financiară, administrativă sau de altă natură asupra procurorului legată de exercitarea atribuțiilor sale.

Mai mult ca atât, și potrivit art.33 alin.(1) lit.d), alin.(2) și (3) din Legea Nr. 3 din 25.02.2016 cu privire la Procuratură, (1) Independența procurorului este asigurată prin: d) discreția decizională a procurorului în exercițiul funcției, acordată prin lege. (2) În luarea deciziilor, procurorul este independent în condițiile legii. (3) În cazul în care deciziile luate de procuror sînt ilegale, acestea pot fi anulate motivat de către procurorul ierarhic superior.

În optica indicată, se constată faptul că modificările propuse a fi operate, intervin în știrbirea independenței procesuale a procurorului și în discreția decizională a acestuia.

De cealaltă parte, atestăm că într-adevăr prevederi similare celor ce se conțin în proiectul supus avizării, au fost identificate și în textul art.478 din Codul de procedură penală al României, însă la acest aspect menționăm că, Constituția României în art.132, prevede *inter alia* desfășurarea activității procurorilor potrivit principiului controlului ierarhic. Totodată, art.65 alin.(1) din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, prevede că, „(1) *Procurorii din fiecare parchet sunt subordonați conducătorului parchetului respectiv.*”.

În contrast, și Codul de procedură penală al Republicii Moldova, prevede în art.51 alin.(3) următoarele: „La exercitarea atribuțiilor sale în procesul penal, procurorul este independent și se supune numai legii. El, de asemenea,

execută indicațiile scrise ale procurorului ierarhic superior privind înlăturarea încălcărilor de lege și omisiunilor admise la efectuarea și/sau la conducerea urmăririi penale.

Subsecvent, analiza sistemică a prevederilor Codului de procedură penală, atestă că aspectele defnitorii ce constituie obiectele acordului de recunoaștere a vinovăției precum: categoria și limitele de pedeapsă; forma de executare a pedepsei; felul măsurii de constrângere cu caracter educativ, sau alte asemenea sancțiuni, le solicită în instanța de judecată, procurorul în mod unipersonal. La fel, în privința modului de exercitare a activității și a atribuțiilor procesuale, procurorul poartă răspundere deplină.

Cu privire la aspectele dezbătute, amintim despre faptul că analiza evoluției legislative, relevă faptul că și legiuitorul a depus eforturi în vederea asigurării și fortificării independenței procesuale a procurorului.

Or, raționamentele aferente necesității asigurării independenței acestuia au stat la baza modificării Codului de procedură penală, o dată cu adoptarea Legii nr.66 din 05.04.2012 prin care a fost modificate prevederile art.52 lin.(2) al pct.4) și 5), și abrogate prevederile art.296¹ și 296².

Astfel, prevederile abrogate instituiau obligativitatea confirmării de către procurorul ierarhic superior a actelor procedurale adoptate de către procuror în cadrul urmăririi penale (confirmarea ordonanțelor de scoatere de sub urmărire penală sau de încetare a urmăririi penale pe motive de nereabilitare, confirmarea rechizitoriilor).

Mai mult, prin aceeași Lege de modificare a fost abrogat și alin.(4) din art.505 care prevedea faptul că, „(4) Acordul (i.e. de recunoaștere a vinovăției) încheiat de procuror trebuie să fie aprobat de către procurorul ierarhic superior, care verifică respectarea legii la încheierea acestuia.”.

	<p>Totodată, este de notat că, prin Legea nr.211 din 06.12.2021 a fost aprobată Strategia privind asigurarea independenței și integrității sectorului justiției pentru anii 2022–2025 și a Planul de acțiuni pentru implementarea acesteia.</p> <p>Respectiv, potrivit anexei nr.1 a Legii nr.211/2021, prin implementarea direcției strategice I, se urmărește identificarea unor pârghii eficiente de întărire a independenței procurorilor. În aceste condiții opinăm că, prin aceste modificări va fi lezată independența procesuală a procurorului, iar obiectivul de simplificare a procesului penal va fi afectat.</p> <p>În definitivă, întru asigurarea independenței procesuale a procurorului, propunem excluderea lit.c¹) din conținutul alin.(2) al art.53 din proiect.</p>	
<p>31. Atât în cazul încheierii acordului de recunoaștere a vinovăției, cât și în cazul încheierii acordului judiciar de interes public, prevederile speciale incluse în proiectul supus avizării, indică asupra obligativității participării apărătorului.</p> <p>De cealaltă parte însă, se atestă că prevederile generale ale legii procesual penale ce vizează participarea obligatorie a apărătorului, nu sunt vizate în proiectul legii de modificare.</p> <p>În această optică, în vederea asigurării unei coerențe și consecvențe legislative, precum și în vederea respectării prevederilor art. 63 alin. (2) din Legea Nr. 100 din 22.12.2017 cu privire la actele normative – se propune completarea articolului art.69 alin.(1) cu pct.6¹) cu următorul cuprins:</p> <p>„6¹) a fost inițiată procedura de încheiere a acordului de recunoaștere a vinovăției sau a acordului judiciar de interes public”;</p> <p>Subsecvent, și art.69 alin.(2) urmează a fi completat cu pct.1¹) având următorul cuprins:</p>	<p>31. Se acceptă parțial</p> <p>La Art. II, pct. 4 a fost completat cu modificări la art. 69 din Codul de procedură penală după cum urmează:</p> <p>„4. La articolul 69 alineatul (1) se completează cu punctul 15) cu următorul cuprins:</p> <p>„15) participarea obligatorie a apărătorului la o acțiune procesuală este prevăzută expres de prezentul cod”;</p> <p>Dat fiind faptul că în Codul de procedură penală se întâlnesc mai multe situații în care participarea apărătorului este obligatoriu, prin această intervenție se va acoperi ipotezele în care <i>participarea obligatorie a apărătorului la o acțiune procesuală este prevăzută expres de prezentul cod.</i></p>	

<p>„1¹) a fost inițiată procedura de încheiere a acordului de recunoaștere a vinovăției sau a acordului judiciar de interes public, în cazul prevăzut la alin. (1) pct. 6¹)”.</p>	<p>32. Nu se acceptă</p> <p>Dispozițiile art. 229⁴ din <i>Codul de procedură penală</i> privind confiscarea specială și confiscarea extinsă se aplică de către instanța de judecată. În cazul încheierii acordului judiciar de interes public, instanța de judecată validează acordul încheiat între procuror și învinuit persoana juridică, fără a avea competență de a interveni pe conținutul actului negociat.</p> <p>În cazul semnării acordului judiciar de interes public nu va fi posibilă aplicarea confiscării extinse. Acordul judiciar de interes public se aplică doar persoanelor juridice, nu și persoanelor fizice. Suplimentar, persoana juridică are obligația de a repara prejudiciul cauzat prin infracțiune și restituirea profitului ilegal obținut. Or aplicare sechestrului garantează și repararea prejudiciului cauzat prin infracțiune.</p>
<p>„1¹) a fost inițiată procedura de încheiere a acordului de recunoaștere a vinovăției sau a acordului judiciar de interes public, în cazul prevăzut la alin. (1) pct. 6¹)”.</p>	<p>32. La pct.4 din proiectul supus avizării, se atestă că articolul 210 se completează cu alineatul (3), având următorul cuprins:</p> <p>„(3) Bunurile se scot de sub sechestru când persoana juridică a executat amenda de interes public stabilită în acordul judiciar de interes public și a reparat prejudiciul cauzat prin infracțiune.”</p> <p>În acest context, menționăm că, în acord cu prevederile art.202 alin.(1) CPP RM, organul de urmărire penală din oficiu sau instanța de judecată, la cererea părților, poate lua în cursul procesului penal măsuri asiguratorii pentru repararea prejudiciului cauzat de infracțiune, pentru <u>eventuala confiscare specială sau confiscare extinsă a bunurilor</u>, precum și pentru garantarea executării pedepsei amenzii.</p> <p>Prin urmare, reieșind din faptul că sechestrul poate fi aplicat și pentru <i>eventuala confiscare specială sau confiscare extinsă a bunurilor</i>, în vederea asigurării previzibilității și clarității legii, norma art.210 alin.(3) din proiect urmează a fi formulată astfel încât scoaterea de sub sechestrul a bunurilor persoanei juridice pentru motivele indicate (<i>executarea amenzii de interes public stabilită în acordul judiciar de interes public și repararea prejudiciului cauzat prin infracțiune</i>) să poată fi adoptată doar în cazul în care sechestrul a fost aplicat doar pentru asigurarea realizării acestor măsuri. În caz contrar, dacă sechestrul a fost aplicat în vederea asigurării confiscării extinse sau speciale, norma în cauză intervine spre crearea unor riscuri ce ar împiedica realizarea scopurilor în care acesta a fost aplicat.</p> <p>Totodată, considerăm oportun ca în alin.(3) al art.210, urmează să fie prevăzută posibilitatea scoaterii de sub</p>

	<p>sechestru a bunurilor persoanei juridice, doar odată cu executarea tuturor obligațiilor prevăzute la art.523³ alin.(2) și stabilite în sarcina persoanei juridice, și doar odată cu adoptarea soluției de încetare a urmăririi penale potrivit art. 523⁵ alin.(4) din proiectul legii de modificare (<i>Efectele confirmării acordului judiciar de interes public</i>).</p> <p>Astfel, prevederea de la art. 210 alin. (3) propusă spre completare va corela cu art. 523⁵ alin. (4) din proiect și corespunzător cu prevederile art. 285 alin. (6) din Codul de procedură penală (<i>în redacția actuală</i>).</p>	
	<p>33. La pct.5, propunem următorul cuprins:</p> <p>„La articolul 296 alineatul (1) sintagma „art. 516 alin. (1)” se substituie cu sintagma „art. 504, 516 alin. (1) și 523^{4*}”.</p> <p>Or, atât în cazul acordului de recunoaștere a vinovăției, cât și în cazul acordului judiciar de interes public, prevederile proiectului legii de modificare vizează transmiterea spre examinare/confirmare în instanța de judecată a acordurilor, în baza altor acte decât rechizitoriul.</p> <p>Spre exemplu, potrivit art. 523⁴ alin.(1) din proiect</p> <p>„După semnarea acordului judiciar de interes public și autorizarea de către procurorul terarhic superior a acestuia prin rezoluție, procurorul sesizează prin demers instanța de judecată pentru confirmarea acordului judiciar de interes public.”.</p> <p>Prin urmare, se impune completarea modificărilor propuse la art.296 cu art.523⁴.</p>	<p>33. Precizare</p> <p>Întocmirea rechizitoriului are loc doar după terminarea urmăririi penale. În cazurile de încheiere a acordului judiciar de interes public, urmărirea penală nu se termină, ci se suspendă condiționat. Astfel, că excepție de la regula de la art. 296 alin. (1) din <i>Codul de procedură penală</i> nu este necesară pentru situațiile prevăzute la art. 523⁴ din <i>Codul de procedură penală</i> în sensul proiectului, or după semnarea acordului judiciar de interes public procurorul urmează să valideze acest acord în instanța de judecată, ceea ce nu se echivalează cu instituția terminării urmăririi penale.</p>

<p>34. Nu se acceptă. A se vedea opinia autorului proiectului de la pct. 26 din sinteza obiecțiilor și propunerilor.</p>	<p>34. La art.364¹ alin.(1) după cuvântul „rechizitoriu” urmează a fi completat cu textul „, încadrarea juridică” și la art. 364¹ alin.(2) după cuvântul „rechizitoriu” urmează a fi completat cu sintagma „, încadrarea juridică”.</p> <p>În practică, la judecarea cauzei pe baza probelor administrate la faza de urmărire penală, au apărut opinii divergente referitor la faptul dacă inculpatul urmează sau nu să recunoască și încadrarea juridică așa cum a fost indicată în rechizitoriu.</p> <p><i>Potrivit unei opinii², „ inculpatul trebuie să recunoască și încadrarea juridică a faptei/faptelor așa cum au fost reținute în rechizitoriu. În cazul când inculpatul contestă încadrarea juridică a faptei, nu pot fi aplicate dispozițiile art.364¹ CPP” iar într-o altă opinie³, „Instanța de judecată nu este obligată să accepte încadrarea dată de către procuror. Trebuie făcută o distincție între fapta (prejudiciabilă), care poate reprezenta o multitudine de circumstanțe faptime, și infracțiunea sau contravenția prevăzută de articolele legii penale și contravenționale, în baza cărora poate fi făcută încadrarea juridică.”.</i></p> <p>Deoarece, conform proiectului de lege transmis spre avizare, se propune și completarea Codului penal cu art.79¹ care urmează să reglementeze aplicarea pedepsei în cazul judecării pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală iar una din condiții este ca inculpatul să recunoască</p>
---	--

² Hotărârea plenului CSJ cu privire la aplicarea prevederilor art.364¹ de către instanțele judecătorești, pct.4.

³ Decizia Curții Constituționale nr.50 din 17.04.22 privind excepția de neconstituționalitate a unor dispoziții din articolul 364¹ alineatele (1), (2), (4) și (6) din Codul de procedură penală.

	<p>încadrarea juridică, se impune completarea în acest sens și a alin.(1) și (2) al art. 364¹ CPP.</p>	
	<p><i>35. Într-o altă ordine de idei, cu privire la completarea art.364¹ alin (1¹) cu următorul cuprins: „Judecarea pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală poate avea loc numai cu privire la infracțiunile pentru care</i></p>	<p>35. Se acceptă parțial La Art. II, pct. 6 referitoare la modificările de la art. 364¹ din Codul de procedură penală, alineatul (1¹) va avea următorul cuprins:</p>

	<p><i>legea prevede pedeapsa [...] închisorii de cel mult 15 ani.”, indicăm faptul că se prezintă a fi inoportună stabilirea unor restricții ce se referă la limita de pedeapsă, în situația în care în practica judiciară nu au fost stabilite circumstanțe în care ar fi fost afectată negativ examinarea acestor cauze în procedura simplificată. În aceeași ordine de idei, în cazul acceptării propunerii privind excluderea restricțiilor referitor la infracțiunile judecarea cărora este posibilă în baza probelor administrate la faza de urmărire penală, propunem stabilirea în art. 79¹ din proiectul de lege a pedepsei care urmează a fi aplicată pentru infracțiunile excepțional de grave care prevăd pedeapsa cu detențiune pe viață.</i></p> <p>Totodată, propunem ca art.364¹ din Codul de procedură penală să fie completat cu alin.(12), cu următorul text:</p> <p><i>„(12) În cazul infracțiunii săvârșite cu participare, cauza penală în privința persoanei care a solicitat examinarea cauzei în baza probelor administrate la faza de urmărire penală, se disjunge, formând un dosar separat.”</i></p> <p>36. În ceea ce privește pct.7 din proiect ce prevede modificarea art.504 alin.(2), propunem formularea acestuia după cum urmează:</p> <p><i>„(2) Acordul de recunoaștere a vinovăției este o tranzacție încheiată între procuror și învinuitul persoana fizică sau juridică care a recunoscut comiterea faptei și a acceptat încadrarea juridică incriminată, precum și categoria, cuantumul și modul de executare a pedepsei, precum și după caz, felul măsurii de constrângere cu caracter educativ.”</i></p> <p>Totodată, propunem ca alin.(1) din art.504 astfel cum a fost propus în proiect, să fie substituit la alin.(2) din art.504, iar cuprinsul alin.(2) în formula în care a fost propusă <i>supra</i>, să fie indicat în alin.(1).</p>	<p><i>„(1¹) Judecarea cauzelor penale asupra infracțiunilor pentru săvârșirea cărora legea prevede pedeapsă cu detențiune pe viață, nu poate avea loc pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală.”</i></p> <p>În așa mod, menționăm că procedurii de judecare a cauzei pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală va fi posibilă tuturor infracțiunilor, cu excepția celor pentru care legea penală prevede pedeapsă cu detențiune pe viață.</p>
	<p>36. Se acceptă parțial</p> <p>A se vedea opinia autorului proiectului de la pct. 19 din sinteza obiecțiilor și propunerilor.</p>	

37. Cu privire la art.504 alin.(3) lit.a), menționăm că nu este clar motivul, nici sub aspect de oportunitate legislativă, pentru care procedura de încheiere a acordului de recunoaștere a vinovăției nu poate fi aplicată în cazul în care învinuitul la momentul săvârșirii infracțiunii, nu a atins vârsta de 18 ani.

În acest context, menționăm că, în condițiile Codului penal (i.e. art.70 alin.(3)) pentru persoana care, la data săvârșirii infracțiunii, nu a atins vârsta de 18 ani, termenul închisorii se stabilește din maximul pedepsei, prevăzute de legea penală pentru infracțiunea săvârșită, reduce la jumătate. Subsecvent, persoanele din această categorie de vârstă, pot solicita ca judecarea cauzei să se facă pe baza probelor administrate la faza de urmărire penală, în ordinea art.364¹ CPP RM.

O dată ce reglementările acordului de recunoaștere a vinovăției sunt mai favorabile învinuitului sub aspectul limitelor de pedeapsă ce îi pot fi aplicate, în raport cu procedura simplificată de judecare a cauzei pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, considerăm just ca procedura de încheiere a acordului de recunoaștere a vinovăției să fie aplicabilă și persoanelor care la momentul săvârșirii infracțiunii, nu aveau atinsă vârsta de 18 ani.

Mai mult, odată cu încheierea acordului, procurorul poate obține colaborarea învinuitului cu organul de urmărire penală și angajarea acestuia la întreprinderea acțiunilor în vederea descoperirii infracțiunilor ori la identificarea și urmărirea penală a altor infracțiuni sau altor persoane sau la căutarea/identificarea bunurilor obținute în urma săvârșirii infracțiunilor.

Prin urmare, exceptarea de la posibilitatea încheierii acordului de recunoaștere a vinovăției a persoanelor care la momentul săvârșirii infracțiunii, nu aveau atinsă vârsta de 18

37. Se acceptă parțial

A se vedea opinia autorului proiectului de la pct. 4 și 5 din sinteza obiecțiilor și propunerilor.

<p>ani, nu deține o justificare legislativă nici pentru persoanele din această categorie de vârstă, și nu se prezintă a fi oportună nici activității de urmărire penală.</p>	<p>38. Totodată, alineatul (4) al aceluiași articol, urmează să opereze doar cu textul „conducător al organizației criminale”, or, reieșind din interpretarea sistemică a art. 46 și 47 din Codul penal, nu identificăm calitatea de conducător al grupului criminal organizat.</p>	<p>38. Se acceptă La Art. II, pct. 7 referitoare la modificările de la art. 504 din <i>Codul de procedură penală</i>, alineatul (4) va avea următorul cuprins: „(4) Acordul de recunoaștere a vinovăției nu poate fi încheiat cu <i>persoana învinuită de crearea grupului criminal organizat sau organizației criminale.</i>”</p> <p>39. Nu se acceptă Dispozițiile art. 504 alin. (5) acordă o marjă de discreție ațt procurorului cît și învinuitului, dat fiind faptul că între perioada terminarea urmării penale și pînă la trimiterea cauzei în instanța de judecată, ațt învinuitul poate să vină cu inițiativa de a încheia acordul de recunoaștere a vinovăției, iar aici procurorul are toată discreția de a accepta sau nu încheierea acordului. Ba mai mult, pot exista în practică și situații în care procurorul ar considera de cuviință să inițieze încheierea acordului de recunoaștere a vinovăției în acest interval de timp, însă în situația unei prohibiții de acest fel, ar face imposibil de negociat un acord de recunoaștere a vinovăției. Nu în ultimul rînd menționăm că ca concepție, acordul de recunoaștere a vinovăției este instituit pe întreaga etapă a urmării penale, ceea ce include și intervalul de timp de la terminarea urmării penale pînă la trimiterea cauzei în instanța de judecată.</p>
<p>39. La art. 504 alin. (5) din proiect, considerăm judicios, înlocuirea textului „pînă la trimiterea cauzei în judecată” cu textul „pînă la terminarea urmării penale”, această modificare ar fi în concordanță și în spiritul modificărilor și completărilor operate deoarece etapa expedierii cauzei penale în instanța de judecată este interpretativă și nu poate fi delimitată sub aspect temporal (<i>momentul înmânării rechizitoriului, prezentării cauzei penale din cancelaria Procuraturii pentru expediere sau etapa parvenirii acesteia în instanța de judecată competentă să examineze cauza penală</i>).</p>		

	<p>40. La pct.7 din proiect, cu privire la art.505 alin.(1), care prevede că acordul de recunoaștere a vinovăției se întocmește în scris, după aprobarea de către procurorul ierarhic superior prin rezoluție, reîterăm argumentele menționate la pct.1 din aviz care se referă la necesitatea excluderii din proiectul avizat – a lit. c¹) din art. 53¹ alin. (2), din motivul atentării la independența procesuală a procurorului.</p> <p>În acest sens, se propune excluderea sintagmei „ , după aprobarea de către procurorul ierarhic superior prin rezoluție ” din textul art. 505 alin. (1). Într-un alt registru, nu este clar ce aprobă procurorul ierarhic superior odată ce acordul de recunoaștere a vinovăției se întocmește în scris doar după aprobarea prin rezoluție de către ultimul.</p>	<p>40. Precizare</p> <p>La Art. II. pct. 7 referitor la art. 505 alineatul (1) textul „după aprobarea de către procurorul ierarhic superior prin rezoluție” se substituie cu textul „după aprobarea scrisă a limitelor pedepsei de către procurorul ierarhic superior”.</p> <p>Procurorul ierarhic superior va aproba limitele pedepsei în interiorul căruia procurorul va putea încheia acordul de recunoaștere a vinovăției.</p> <p>De exemplu, în cazul infracțiunii de la art. 186 alin. (2) din <i>Codul penal</i>, procurorul ierarhic superior poate stabili limitele pedepselor, invocând că învinutului urmează a-i fi aplicată o pedeapsă sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității, dar nu mai mult de 130 de ore. Astfel, procurorul care instrumentează cauza va negocia în limitele pedepsei de muncă neremunerată în folosul comunității, dar care nu va fi mai mare de 130 de ore.</p>
<p>41. La art.505 alin.(2) propunem următorul cuprins:</p> <p>„(1) Acordul de recunoaștere a vinovăției se încheie atunci când, din probele administrate, rezultă suficiente date cu privire la existența faptei pentru care a fost pornită urmărirea penală, săvârșirea acesteia de către învinuit și cu privire la vinovăția învinutului în săvârșirea faptei.”</p>	<p>41. Nu se acceptă</p> <p>Din propunerile înaintate nu se desprinde înțelegerea raționamentelor avute în vedere de autorul avizului, or art. 33 alin. (1) din <i>Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative</i> prevede că, autoritățile publice, instituțiile interesate și reprezentanții societății civile, cărora li s-a prezentat proiectul actului normativ spre avizare sau consultare publică, expediază autorului proiectului avize cu obiecții și propuneri motivate, anexând, dacă este necesar, versiunea redactată a proiectului sau doar a unor prevederi, ori comunică lipsa de obiecții și propuneri.</p>	
<p>42. Afărent textului de la art. 505 alin. (3) din proiect, și anume „, care urmează a fi aplicată ”, necesită a fi substituit cu textul „, care urmează a fi propusă instanței de judecată ”,</p>	<p>42. Precizare</p> <p>Cert este că aplicarea pedepsei penale se aplică de către instanța de judecată. Art. 505 alin. (3) din <i>Codul de</i></p>	

	<p>or, categoria, cuantumul și modul de executare a pedepsei este stabilit de către instanța de judecată. La caz, pentru implementarea noilor tendințe, ar fi oportun ca procurorul să ducă careva tratative aferent categoriei de pedeapsă, însă cuantumul acesteia să fie decis de către instanță.</p> <p>Or, considerăm că utilizarea unei asemenea terminologii ar putea crea aparențe de neconstituționalitate întrucât, potrivit art.114 din Constituția Republicii Moldova, „<i>Justiția se înfăptuiește în numele legii numai de instanțele judecătorești</i>”, iar în această perspectivă examinarea cauzei, stabilirea vinovăției și aplicarea pedepsei penale ține de competența instanței de judecată.</p> <p>Subsecvent, și potrivit art. 61 alin. (1) din Codul penal, (1) Pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului ce se aplică de instanțele de judecată, în numele legii, persoanelor care au săvârșit infracțiuni, cauzând anumite lipsuri și restricții drepturilor lor.</p>	<p><i>procedură penală</i>, doar acordă dreptul procurorului de a negocia cu învinuitul și apărătorul său categoria, cuantumul și modul de executare a pedepsei care urmează a fi aplicată de către instanța de judecată.</p>
<p>43. La art.505 după alin.(3) cu renumerotarea corespunzătoare a alineatelor, propunem completarea după cum urmează:</p> <p>(4) La inițierea acordului de recunoaștere a vinovăției, procurorul trebuie să ia în considerare următoarele circumstanțe:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) voința învinuitului de a coopera la efectuarea urmăririi penale sau acuzarea altor persoane; 2) atitudinea învinuitului față de activitatea sa criminală și de antecedentele penale; 3) natura și gravitatea acuzației înaintate; 4) pericolul public prezentat de învinuit; 5) căința sinceră a învinuitului, inculpatului și dorința lui de a-și asuma responsabilitatea pentru cele comise de el; 	<p>43. Precizare.</p> <p>Propunerile înaintate nu sunt motivate pentru înțelegerea raționamentelor avute în vedere de autorul avizului, or art. 33 alin. (1) din <i>Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative</i> prevede că, autoritățile publice, instituțiile interesate și reprezentanții societății civile, cărora li s-a prezentat proiectul actului normativ spre avizare sau consultare publică, expediază autorului proiectului avize cu obiecții și propuneri motivate, anexând, dacă este necesar, versiunea redactată a proiectului sau doar a unor prevederi, ori comunică lipsa de obiecții și propuneri.</p> <p>Totuși, făcând abstracție de la acestea, menționăm că, aspectele ce țin de detalieră acțiunilor ce urmează a fi întreprinse de fiecare dintre părți, va îngreuna procesul de</p>	

	<p>6) voința liberă și benevolă a învinutului, de a-și recunoaște vinovăția cât mai prompt și de a accepta o procedură restrânsă;</p> <p>7) interesul public de a obține o judecare mai operativă cu cheltuieli mai reduse.</p> <p>8) comportamentul învinutului cu privire la despăgubirea prejudiciului cauzat în urma comiterii infracțiunii.</p> <p>(5) La încheierea acordului de recunoaștere a vinovăției se întocmește un proces-verbal, care reflectă procesul negocierilor dintre învinuit și procuror. O copie a procesului-verbal de recunoaștere a vinovăției va fi predată învinutului și avocatului său. Învinuitul și apărătorul său își pot exprima observațiile cu privire la procesul-verbal de negociere. Observațiile se anexează la proces-verbal. Procesul-verbal de recunoaștere a vinovăției se semnează de procuror, învinuit și apărătorul acestuia, precum și de un reprezentant sau reprezentant legal (dacă există) al învinutului.</p>	<p>negociere, or în cazul în care părțile vor încheia un acord de recunoaștere a vinovăției, toate circumstanțele luate în considerare se vor reflecta în acel acord, fapt pentru care nu se consideră oportună detalierea acestor reglementări.</p>
<p>44. Art.506, alin.(1) lit.h) propunem a avea următorul cuprins:</p> <p>„h) categoria, cuantumul și modul de executare a pedepsei, respectiv felul măsurii de constrângere cu caracter educativ;</p> <p>Art.506, alin.(1) lit.i) propunem a avea următorul cuprins:</p> <p>„i) semnăturile procurorului, ale învinutului, după caz și ale reprezentantului sau reprezentantului legal, și ale avocatului pe fiecare pagină.”</p>	<p>44. Nu se acceptă</p> <p>Propunerile înaintate nu sunt motivate pentru înțelegerea raționamentelor avute în vedere de autorul avizului, or art. 33 alin. (1) din <i>Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative</i> prevede că, autoritățile publice, instituțiile interesate și reprezentanții societății civile, cărora li s-a prezentat proiectul actului normativ spre avizare sau consultare publică, expediază autorului proiectului avize cu obiecții și propuneri motivate, anexând, dacă este necesar, versiunea redactată a proiectului sau doar a unor prevederi, ori comunică lipsa de obiecții și propuneri.</p> <p>Totuși, făcând abstracție de la acestea, menționăm că, în partea ce ține de semnăturile procurorului, ale învinutului și ale avocatului de pe acordul de recunoaștere</p>	

	<p>45. La art.506 alin.(2), cuvântul „acord” urmează a fi substituit cu cuvântul „acordul”;</p> <p>Suplimentar, vom constata la alineatul (2) al aceluiași articol, irelevante stabilirea unor angajamente de viitor pentru inculpat, or, executarea acestora nu poate fi asigurată într-o manieră obiectivă. Pentru aplicarea art. 80 alin. (2) din proiect, și implicit reducerea limitelor de pedeapsă cu o doime, este necesar ca condițiile prevăzute să fie realizate premergător expedierii acordului în instanța de judecată.</p> <p>La art.506 după alin.(2) cu renumerotarea corespunzătoare, propunem completarea cu alin. (3) cu următorul cuprins:</p> <p>„(3) La acordul de recunoaștere a vinovăției se anexează procesul-verbal de negociere dintre învinuit, inculpat și procuror.”</p> <p>46. Cu privire la modificările din proiect propuse pentru art.507:</p> <p><i>Prim</i>, se atestă faptul că, atribuțiile procesuale ale procurorului ierarhic superior propuse de a fi incluse în conținutul art.53¹ alin.(1) lit.c¹), au fost transpuse și în conținutul art. 507 CPP RM, respectiv fiind propusă includerea necesității și în această parte a aprobării acordului de recunoaștere a vinovăției, anterior transmiterii cauzei în instanța de judecată, de către procurorul ierarhic superior.</p> <p>Cu privire la acest aspect, se recomandă prin prisma principiului independenței procesuale a procurorului, excluderea necesității aprobării acordului de procurorul ierarhic superior, cu aplicarea <i>mutatis mutandis</i> a rațiunilor</p>	<p>a vinovăției nu este necesară de a specifica aceste detalii, or odată ce persoanele ajung la un anumit consens, singuri vor decide dacă este necesară ca semnăturile lor să figureze pe fiecare pagină sau doar la o anumită secțiune din acord.</p> <p>45. Precizare</p> <p>La Art. I, pct. 5, referitor la art. 80 din <i>Codul penal</i>, alineatul (2) se exclude din proiect.</p> <p>La Art. II, pct. 7 referitor la art. 506 din <i>Codul de procedură penală</i>, alineatul (2) a fost exclus din proiect.</p> <p>În partea ce ține de completarea art. 506 cu alin. (3) a se vedea opinia autorului proiectului de la pct. 43 din sinteza obiecțiilor și propunerilor.</p> <p>46. Precizare</p> <p>Suplimentar la opinia autorului proiectului de la pct. 30, 45 și 53 din sinteza obiecțiilor și propunerilor, menționăm că sesizarea instanței de judecată pentru efectuarea unor anumite acțiuni procedurale se face la demersul organului de urmărire penală, așa cum impune dispozițiile art. 244 alin. (2) din <i>Codul de procedură penală</i>. Doar că o condiție esențială la această etapă constă în faptul demersul respectiv trebuie însoțit de: (1) acordul de recunoaștere a vinovăției și (2) informația în care sunt incluse datele enumerate în art. 507 alin. (1) din <i>Codul de procedură penală</i>.</p>
--	---	--

invocate anterior în pct. 1) din textul avizului cu privire la excluderea art.53¹ alin. (1) lit. c¹).

Secund, se constată că, în varianta legislativă propusă, cauza împreună cu acordul de recunoaștere a vinovăției se trimite în instanța de judecată pentru examinare însoțită de acordul propriu-zis, la care se anexează o informație cu elementele relevante indicate.

Deci, se atestă faptul că nu a fost indicată necesitatea întocmirii vreunui act de sesizare a instanței de judecată de către procuror, prin care ultimul ar solicita instanței de judecată admiterea acordului în sensul prevăzut de art. 509¹.

Or, considerăm că în sine, acordul de recunoaștere a vinovăției nu poate constitui un act de sesizare întrucât potrivit art. 504 alin. (2) din proiect, acordul este o tranzacție încheiată între procuror și învinuitul persoana fizică sau juridică. Respectiv, acordul nu poate constitui un act prin care instanței de judecată i se solicită să pronunțe o sentință de admitere a acordului.

În acest sens, se propune trimiterea cauzei cu acord de recunoaștere a vinovăției în instanța de judecată, însoțită de un demers al procurorului, care să conțină *inter alia* solicitările pe care procurorul le adresează instanței de judecată (*i.e. pronunțarea unei sentințe de admitere a acordului cu indicarea pedepsei ce urmează a-i fi aplicate și după caz, alte solicitări relevante*), la care să fie anexat acordul de recunoaștere a vinovăției, precum și informația cu privire la durata urmăririi penale, măsurile preventive aplicate, durata arestării preventive, corpurile delictive și informația privind locul lor de păstrare, măsurile de ocrotire, alte măsuri procesuale, precum și cheltuielile judiciare.

Totodată, considerăm că, în cazul în care învinuitul s-a angajat prin acord să întreprindă acțiuni în vederea descoperirii infracțiunilor ori la identificarea și urmărirea

penală a altor infracțiuni sau altor persoane sau la căutarea bunurilor obținute în urma săvârșirii infracțiunilor, considerăm imperios, în vederea evitării riscurilor de necooperare ulterioară a acestuia, de condiționat în mod expres în astfel de cazuri faptul că, cauza penală poate fi expediată în judecată în procedura acordului, doar după întreprinderea de către învinuit a acțiunilor la care s-a angajat.

Totodată urmează a fi prevăzut termenul în care procurorul trimite cauza penală în instanța de judecată împreună cu acordul de recunoaștere a vinovăției, în context, urmează a fi stabilite termene imperative în cazul în care învinuitul se află în stare de arest preventiv sau arest la domiciliu (*a se vedea art. 296 alin. (1) și art. 297 alin. (5) din Codul de procedură penală*).

Având în vedere propunerile înaintate, se propune modificarea art. 507 din proiect, după cum urmează:

„**Articolul 507.** Trimiterea cauzei în judecată

(1) Procurorul care a încheiat acordul de recunoaștere a vinovăției, trimite în judecată cauza fiind însoțită de un demers adresat instanței de judecată, la care se anexează acordul de recunoaștere a vinovăției și informația cu privire la durata urmăririi penale, măsurile preventive aplicate, durata arestării preventive, corpurile delictive și informația privind locul lor de păstrare, măsurile de ocrotire, alte măsuri procesuale, precum și cheltuielile judiciare.

(2) Demersul procurorului se întocmește imediat după prezentarea materialelor cauzei penale sau în limitele termenului rezonabil, și va conține date cu privire la:

- a) fapta comisă de persoana juridică;
- b) calificarea juridică a faptelor;
- c) probele și mijloacele de probă prezentate în susținerea

învinuirii;

	<p>d) solicitarea privind pronunțarea de către instanța de judecată a sentinței de admitere a acordului în temeiul art. 509¹ din prezentul Cod, cu indicarea categoriei, cuantumului și modului de executare a pedepsei, respectiv felul măsurii de constrângere cu caracter educativ;</p> <p>e) după caz, acțiunile și obligațiile ce urmează a fi stabilite în sarcina învinutului;</p> <p>f) alte date și informații relevante.</p> <p>(3) În cazul în care a fost efectuată procedura medierii ori împăcării părților sau învinuitul a reparat prejudiciul cauzat prin infracțiune, procurorul pe lângă actele și informațiile specificate în alin. (1), trimite în judecată cauza însoțită și de tranzația de împăcare sau de mediere.</p> <p>(4) În cazul încheierii acordului de recunoaștere a vinovăției, care cuprinde și acțiunile prevăzute la art.506 alin.(2), cauza penală poate fi expediată în instanța de judecată doar după întreprinderea de către învinuit a acțiunilor respective.”</p> <p>(5) În cazul în care inculpatul se află în stare de arest preventiv sau arest la domiciliu, procurorul va trimite cauza în judecată cu cel puțin 10 zile până la expirarea termenului de arest stabilit.</p>	
	<p>47. Cu privire la art. 509 din proiect, identificăm faptul că, conținutul articolului în cauză tinde să reglementeze modul în care instanța de judecată urmează să examineze acordul de recunoaștere a vinovăției.</p> <p>Redacția însă în care acesta este formulat, nu reflectă întocmai o procedură exhaustivă și deplină ce urmează a fi respectată de către instanța de judecată pentru examinarea acordului.</p> <p>În acest sens, redacția actuală a art. 506 CPP RM o considerăm a fi una mai oportună, cu înserarea și/sau după</p>	<p>47. Se acceptă parțial</p> <p>A se vedea opiniile autorului proiectului de la pct. 9 și 20 din sinteza obiecțiilor și propunerilor.</p> <p>În partea ce ține de propunerea redacției art. 509, menționăm că este o copie fidelă a articolului 506 din <i>Codul de procedură penală</i>, cu mici completări. Însă condițiile ce au impus elaborarea prezentului proiect de lege constă în eficientizarea procedurilor simplificate în procesul penal, însă nu de a menține aspecte procedurale greoaie și dificil aplicabile.</p>

caz, operarea unor modificări a unora dintre prevederile existente.

În special, se atestă că formularea propusă de către autorul proiectului este deficitară și în partea regulilor după care inculpatul urmează să fie audiat. Astfel, redacția articolului nu specifică dacă inculpatul se audiază după regulile de audiere a inculpatului în ordinea art. 367 CPP RM, sau se audiază după regulile de audiere a martorului.

Subsidiar, în textul alineatului (1) este utilizată sintagma „*audiază inculpatul și avocatul acestuia*”. În acest sens, se atrage atenția asupra faptului că, în ordinea procedurii penale, este inadmisibilă audierea avocatului/apărătorului având în vedere atribuțiile și rolul acestuia în cadrul procesului, precum și interdicția de administrare a probelor testimoniale în ordinea art. 90 alin. (3) pct.2) CPP RM, ce interzice citarea și ascultarea în calitate de martori a apărătorilor pentru constatarea unor date care le-au devenit cunoscute în legătură cu adresarea pentru acordare de asistență juridică sau în legătură cu acordarea acesteia.

Astfel, considerăm oportună substituirea textului „*audiază inculpatul și avocatul acestuia*”, cu textul „*audiază inculpatul și ascultă poziția apărătorului acestuia*.”

Mai mult ca atât, considerăm că, în acest caz partea vătămată ar trebui să se expună doar asupra pedepsei penale, iar în ipoteza în care există și partea civilă, aceasta trebuie să dețină doar dreptul de a se expune asupra acțiuni civile și a prezenta probe suplimentare în acest sens.

Finalmente, se atrage atenția și asupra conținutului alin.(5) al art.509 din proiect, care prevede faptul că – retragerea de către inculpat a consimțământului valabil exprimat la încheierea acordului nu constituie temei pentru respingerea acordului de recunoaștere a vinovăției.

Amintim despre faptul că, în sensul art.504 alin.(2) din proiect, acordul de recunoaștere a vinovăției este o tranzacție încheiată între procuror și învinuitul persoana fizică sau juridică, iar în ipoteza retragerii consimțământului de către învinuit/inculpat, aceasta nu mai poate fi calificată drept o tranzacție sau un acord valabil exprimat.

În anumite cazuri spre exemplu, deși în redacția propusă, retragerea consimțământului nu ar constitui temei pentru respingerea acordului, atragem atenția că scopul *inter alia* al acordului în sensul prevederii art. 80 alin. (2) din proiect – îl poate constitui și cooperarea învinuitului cu organul de urmărire penală în vederea descoperirii infracțiunilor ori la demascarea și urmărirea penală a altor complici la infracțiune sau altor persoane, la căutarea bunurilor obținute în urma săvârșirii infracțiunilor.

Confirmarea în acest caz a acordului în prezența unei retrageri de consimțământ, ar crea riscul imposibilității executării obiective și reale a obligației de cooperare în vederea descoperirii infracțiunilor sau demascării altor participanți la infracțiune, iar în opțiunea expusă, prevederile alin. (5) din art. 509, urmează a fi excluse.

Având însă în vedere criticile expuse pe marginea art. 509 din proiect, se propune ca redacția art. 509 să fie reformulată după cum urmează:

„Articolul 509. Examinarea de către instanța de judecată a acordului de recunoaștere a vinovăției

(1) Instanța de judecată examinează acordul de recunoaștere a vinovăției în ședință publică, cu excepția cazurilor în care, conform legii, ședința poate fi închisă.

(2) Ședința de judecată începe cu respectarea prevederilor art.354, 356 și 361.

	<p>(3) Instanța trebuie să constate, consemnând în procesul-verbal al ședinței, pe lângă datele prevăzute în art.336 care se aplică în mod corespunzător, și următoarele:</p> <ol style="list-style-type: none">1) dacă există declarația apărătorului cu privire la dorința învinutului de a încheia acord de recunoaștere a vinovăției;2) dacă poziția apărătorului corespunde cu poziția învinutului;3) dacă negocierea a fost încheiată fără tortură, tratament inuman sau degradant sau alte violențe, amenințări, înșelăciune sau orice promisiune ilegală;4) dacă acordul de recunoaștere a vinovăției a fost încheiat de bunăvoie, iar inculpatul pledează vinovat;5) dacă învinutul este pe deplin conștient de consecințele juridice ale acordului de recunoaștere a vinovăției, inclusiv de consecințele juridice ale condamnării;6) dacă învinutul a avut posibilitatea de a beneficia de asistență juridică calificată;7) dacă inculpatul este pe deplin conștient de natura și pedeapsa pentru infracțiunea de care este acuzat;8) faptul că instanța solicită inculpatului să depună în scris jurământul, în condițiile art.108, precum și că el va face declarații, dacă acceptă să depună jurământ;9) inculpatul este chestionat sub jurământ în următoarele privințe:<ol style="list-style-type: none">a) dacă înțelege că se află sub jurământ și că dacă depune declarații false, acestea pot fi ulterior folosite într-un alt proces împotriva lui pentru depunere de declarații false;b) numele, prenumele, data, luna, anul și locul nașterii, domiciliul, starea familială și alte date de anchetă prevăzute în art.358;c) dacă a fost recent supus unui tratament pentru vreo afecțiune mentală sau de dependență de droguri sau de alcool. În cazul în care răspunsul este afirmativ, se concretizează,

întrebându-i pe apărător și inculpat dacă inculpatul este capabil de a-și expune și adopta poziția sa;

d) dacă nu se află în prezent sub influența drogurilor, medicamentelor sau băuturilor alcoolice de orice natură. În cazul în care răspunsul este afirmativ, se procedează după cum e prevăzut la lit. c);

e) dacă a primit ordonanța de punere sub învinuire și dacă le-a discutat cu apărătorul său;

f) dacă este satisfăcut de calitatea asistenței juridice acordate de apărătorul său;

g) dacă, în urma discuțiilor lui cu apărătorul, inculpatul dorește să se accepte acordul de recunoaștere a vinovăției;

5) la examinarea acordului de recunoaștere a vinovăției, instanța, de asemenea, constată:

a) dacă inculpatul a avut posibilitatea de a citi și discuta cu avocatul său acordul privitor la poziția sa până la semnarea acestuia;

b) dacă acest acord reprezintă o expresie integrală a înțelegerii inculpatului cu statul;

c) dacă inculpatul înțelege condițiile acordului cu privire la poziția sa;

d) dacă inculpatul recunoaște vinovăția din dorință proprie, întrucât el este vinovat;

e) dacă în cazul în care acordul încheiat se referă la o infracțiune gravă, inculpatul înțelege că recunoaște învinuirea de comitere a unei infracțiuni grave;

f) dacă a luat cunoștință de materialele și probele administrate în cauză;

6) instanța urmează să informeze inculpatul și cu privire la următoarele:

a) categoria și mărimea pedepsei solicitate de procuror pentru infracțiunea, respectiv felul măsurii de constrângere cu caracter educativ;

	<p>b) dacă îi va fi aplicată o pedeapsă condiționată și va încâlca condițiile respective, el va executa pedeapsa reală;</p> <p>c) instanța este în drept să hotărască ca inculpatul să compenseze părții vătămate prejudiciul cauzat, precum și cheltuielile judiciare;</p> <p>d) faptul că, prin încheierea acordului de recunoaștere a vinovăției, inculpatul se privează de dreptul la judecată în procedura deplină, cu respectarea prezumției nevinovăției, drept prevăzut în art.66.</p> <p>(4) După îndeplinirea prevederilor prezentului articol, instanța întrebă inculpatul dacă susține sau nu poziția sa privitor la acordul de recunoaștere a vinovăției. În cazul în care inculpatul susține acordul de recunoaștere a vinovăției, el face declarații în instanță despre ceea ce a săvârșit în legătură cu învinuirea ce i se incriminează și atitudinea sa față de probele anexate la dosar. Atunci când inculpatul nu susține acordul de recunoaștere a vinovăției, el are dreptul de a renunța la declarația sa privitor la infracțiunea pentru care a fost pus sub învinuire. În acest caz, instanța dispune judecarea cauzei în procedură generală.</p> <p>(5) Procesul-verbal al ședinței de judecată desfășurată în condițiile prezentului articol se contrasemnează de către inculpat pe fiecare pagină, iar declarația privitor la fapta săvârșită de el și privitor la probele anexate la dosar se consemnează în conformitate cu dispozițiile art.337.”</p>
	<p>48. Art. 509¹ alin. (3) pct. 6) din proiect, urmează a fi exclus, or, prin esență acordul de recunoaștere a vinovăției este o tranzacție încheiată între procuror și învinuit, iar caracterul rezonabil al acestuia necesită a fi evaluat doar de către părți la momentul încheierii acestuia.</p> <p>Astfel, aprecierea rezonabilității acordului de recunoaștere a vinovăției de către instanța de judecată ar afecta scopul acestei instituții procesuale. Cu referire la</p>
	<p>48. Se acceptă La Art. II, pct. 7 referitoare la modificările de la art. 509¹ alineatul (3) din <i>Codul de procedură penală</i>, punctul 6) va avea următorul cuprins:</p> <p>„6) evaluarea caracterului rezonabil a pedepsei la care s-a ajuns la un acord între procuror și învinuit;”</p>

	<p>aspectul de evaluare a caracterului rezonabil al pedepsei propuse de către procuror, instanța de judecată se va expune în condițiile art. 509¹ alin. (4) din proiect, la care urmează a fi operate și modificările cu referire la revizuirea prevederilor sub aspect gramatical.</p>	
	<p>49 Cu privire la conținutul alin. (5) art. 509¹ din proiect, se atestă următoarele:</p> <p>„În cazul în care, s-a comis o greșeală în stabilirea pedepsei definitive la care s-a ajuns la un acord între procuror și învinuit, instanța, la pronunțarea sentinței, poate înlătura măsura pedepsei fără a agrava starea învinuitului.”.</p> <p>Interpretând norma, se atestă faptul că, în cazul constatării unei erori în stabilirea pedepsei definitive, instanța nu este împuternicită cu dreptul de a înlătura eroarea, ci urmează să înlătore măsura pedepsei.</p> <p>Într-o astfel de optică se atestă prezența unei disensiuni logico-juridice, autorul cel mai probabil având în vedere că instanța este împuternicită cu atribuția de a înlătura eroarea și nu pedeapsa, fără a agrava starea inculpatului.</p> <p>Totodată, suspiciuni suscită și neindicarea tipului de „greșeală ce poate fi admisă”, precum și raportarea acesteia doar la pedeapsa definitivă. Or, considerăm faptul că, în astfel de cazuri „greșeala” poate viza doar încălcarea limitelor de pedeapsă prevăzute de norma Părții Speciale din Codul penal, și modul de reducere a acestor limite în ordinea art. 80 Cod penal.</p> <p>Subsecvent, atragem atenția și asupra faptului că se prezintă a fi inoportună imposibilitatea instanței de judecată de a agrava starea inculpatului urmare a constatării erorii admise în acordul de recunoaștere a vinovăției, întrucât nu putem exclude ca eroarea să vizeze stabilirea unei pedepse mai mici decât cea care putea fi stabilită în privința persoanei prin aplicarea mecanismelor prevăzute de lege.</p>	<p>49. Se acceptă parțial</p> <p>La Art. II, pct. 7 referitoare la modificările de la art. 509¹ din Codul de procedură penală, alineatul (5) va avea următorul cuprins:</p> <p>„(5) Dispozitivul sentinței trebuie să conțină mențiunile prevăzute în art. 395, care se aplică în mod corespunzător. În cazul în care, s-a comis o eroare în stabilirea pedepsei definitive la care s-a ajuns la un acord între procuror și învinuit, instanța, la pronunțarea sentinței, poate înlătura eroarea constatată, fără a agrava starea învinuitului. Instanța poate aplica pedeapsa complementară în cazul în care ajunge la această concluzie.”</p> <p>Suplimentar A se vedea raționamentele de la pct. 11 din sinteza obiecțiilor și propunerilor.</p>

<p>Mai mult ca atât, se atestă că potrivit art. 61 alin. (1) din Codul penal, (1) Pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului ce se aplică de instanțele de judecată, în numele legii, persoanelor care au săvârșit infracțiuni, cauzând anumite lipsuri și restricții drepturilor lor.</p> <p>Astfel, cu privire la partea alin. (5) din 509¹ supusă dezbaterii, se propune reformularea acesteia după cum urmează:</p> <p>„În cazul în care, s-a comis o eroare în stabilirea pedepsei la care s-a ajuns prin acord între procuror și învinuit, instanța, la pronunțarea sentinței, poate înlătura eroarea constatată. Dacă prin eroare a fost stabilită o pedeapsă mai redusă decât minimul prevăzut de articolul 80 din Codul penal, instanța de judecată stabilește minimul posibil de a fi aplicat prin lege”.</p>	<p>50. Nu se acceptă</p> <p>Fiind o procedură simplificată, și negociată în același timp, părțile pot doar invoca aspecte ce țin de erorile procesuale, cum de fapt este și la moment în actuala redacție a art. 509 alin. (6) din <i>Codul de procedură penală</i>, care nu au ridicat probleme de aplicabilitate.</p> <p>Este lipsit de logică raționamentul de a acorda posibilitatea părților unui „acord” de a contesta un act de dispoziție judecătorească care îl validează, dacă ele au ajuns la un consens, doar dacă în procesul de validare nu s-au strecurat anumite erori de procedură, or celelalte „erori” sunt acoperite în procesul de încheiere a acordului.</p>
<p>50. În ceea ce privește redacția alin. (7) al art. 509¹, considerăm oportună excluderea sintagmei „, invocându-se doar erorile procesuale și măsura de pedeapsă stabilită.”.</p> <p>Suntem de părere că, în acest caz, aplicabile la declararea recursului pot fi oricare dintre temeiurile indicate în art. 444 CPP RM, din sub-sectiunea „recursul împotriva hotărârilor judecătorești pentru care nu este prevăzută calea de atac apelul”.</p> <p>Această concluzie rezidă din faptul că, recursul este o cale de atac ordinară ce poate fi declarată pentru a repara erorile de drept (<i>errores juris</i>), iar restrângerea doar în acest caz, a erorilor admise în cadrul instanței doar la cele procesuale și la cele ce vizează măsura de pedeapsă stabilită – se prezintă a fi nejustificată.</p> <p>Similar, aceeași sintagmă „, invocându-se doar erorile procesuale și măsura de pedeapsă stabilită.” – a fost propusă pentru inserare și în textul alineatului (10) al articolului 364¹</p>	

	<p>CPP RM, iar având în vedere cele invocate, considerăm oportună excluderea sintagmei și din textul acestui alineat.</p> <p>Totodată, la alin. (7) al art. 509¹ din proiect, considerăm oportun de indicat că, partea civilă este în drept să conteste sentința în ce privește latura civilă.</p>	
	<p>51. Potrivit art.509² alin. (1) „în cazul în care nu sunt îndeplinite condițiile prevăzute la art. 504 alin. (3) și (4), art. 505 alin. (3), art. 508 alin. (1) cu privire la toate faptele care au făcut obiectul acordului de recunoaștere a vinovăției, sau dacă instanța de judecată apreciază că soluția cu privire la care s-a ajuns la un acord între procuror și inculpat este nejustificat de blândă în raport cu gravitatea infracțiunii sau personalitatea inculpatului, instanța prin încheiere respinge acordul de recunoaștere a vinovăției și îl restituie procurorului în vederea continuării urmăririi penale.”</p> <p>Menținerea ca temei de respingere a acordului de recunoaștere a vinovăției - aprecierea instanței că soluția cu privire la care s-a ajuns la un acord între procuror și inculpat este nejustificat de blândă, riscă să afecteze aplicabilitatea instituției date, deoarece, părții apărării/inculpatului i se creează o situație de incertitudine privitor la admiterea acestui acord de către instanța de judecată.</p> <p>Prin urmare, propunem substituirea textului: „sau dacă instanța de judecată apreciază că soluția cu privire la care s-a ajuns la un acord între procuror și inculpat este nejustificat de blândă în raport cu gravitatea infracțiunii sau personalitatea inculpatului” cu textul „sau dacă categoria, cuantumul și modul de executare a pedepsei cu privire la care s-a ajuns la un acord între procuror și inculpat sunt contrare legii”.</p>	<p>51. Nu se acceptă.</p> <p>A se vedea raționamentele de la pct. 11 din sinteza obiecțiilor și propunerilor.</p>

52. Cu privire la prevederile din proiect ce vizează completarea Capitolului VI, Titlul III, Proceduri speciale CPP RM, cu Secțiunea a 2-a „Procedura privind acordul judiciar de interes public”, considerăm oportună excluderea din denumirea atribuită procedurii – a cuvântului „judiciar”, precum și excluderea cuvântului din tot textul secțiunii în cauză or, după cum și a indicat autorul proiectului în conținutul art. 523¹ alin. (1), acest acord este o tranzacție publică încheiată între procuror și reprezentantul legal sau reprezentantul desemnat al persoanei juridice.

Astfel, având în vedere că partea acestui acord ce acționează în calitate de reprezentant al statului este procurorul, nu putem califica acordul ca fiind unul judiciar, întrucât doar confirmarea ulterioară a acestuia de către instanța de judecată este una judiciară.

Or, în conformitate cu Capitolul IX din Constituția Republicii Moldova, din autoritatea judecătorească – sistemul judiciar al statului, fac parte Curtea Supremă de Justiție, Curțile de Apel, Judecătoriile și Consiliul Superior al Magistraturii.

Totodată, și Curtea Constituțională a Republicii Moldova în §51,53 al deciziei nr. 149 din 30.09.2021 a statuat faptul că Procuratura nu face parte din puterea judecătorească, ci contribuie, ca instituție publică autonomă, la înfăptuirea justiției. Acest fapt nu permite tratarea statutului procurorilor prin prisma principiului independenței justiției și a judecătorului, prevăzut de articolul 116 din Constituție (*HCC nr. 27 din 20 decembrie 2011, § 93; HCC nr. 25 din 29 octombrie 2020, § 37*).

În acest sens, considerăm corectă atribuirea denumirii de „acord de interes public” din perspectiva corectitudinii legislative.

52. Nu se acceptă

Noțiunea de *acord judiciar de interes public* rezidă din faptul că aceasta capătă puterea unui lucru judecat doar după ce va fi validat de către instanța de judecată, în caz contrar, acest acord nu va produce efecte pentru nici o parte a procesului.

<p>53. Cu privire la prevederile art. 523² din proiect, în prim plan, atragem atenția că și conținutul articolului în cauză, prevede la alin. (1), posibilitatea încheierii acordului de interes public, doar după aprobarea de către procurorul ierarhic superior prin rezoluție.</p> <p>Respectiv, având în vedere criticile aduse anterior (în special din Capitolul II, pct.1 al prezentului aviz), cu privire la propunerile aferente prevederilor art.53 alin. (1) lit.c¹), art. 505 alin. (1) și art. 507 alin. (1), reiterăm că și în contextul art. 523², susținem propunerea privind excluderea sintagmei <i>„după aprobarea de către procurorul ierarhic superior prin rezoluție.”</i></p> <p><i>A simili, sintagmă similară „și autorizarea de către procurorul ierarhic superior a acestuia prin rezoluție” mai este utilizată și în textul alin. (1) al art. 523⁴, pe care la fel, recomandăm de a fi exclusă din aceleași raționamente.</i></p>	<p>53. Precizare</p> <p>Pe lângă opinia autorului proiectului de la pct. 30 din sinteza obiecțiilor și propunerilor, atragem atenția că intervenția procurorului ierarhic superior intervine la două etape:</p> <p>(i) la etapa inițierii negocierii de încheiere a acordului de recunoaștere a vinovăției sau a acordului judiciar de interes public, prin aprobarea în scris a limitelor pedepsei în interiorul căruia procurorul va putea încheia acordul de recunoaștere a vinovăției sau a acordului judiciar de interes public;</p> <p>(ii) până la transmiterea în instanța de judecată a acordului de recunoaștere a vinovăției sau a acordului judiciar de interes public, prin aprobarea în scris a acestor acorduri.</p>
<p>54. Într-un alt registru, dar în continuarea propunerilor și obiecțiilor existente aferent prevederilor art. 523², punctăm faptul că, potrivit alin. (3) – Încheierea acordului judiciar de interes public nu este condiționată de recunoașterea vinovăției în comiterea infracțiunii de către persoana juridică.</p> <p>De cealaltă parte însă, potrivit art.523¹ alin.(1), acordul judiciar de interes public este o tranzacție publică încheiată între procuror și reprezentantul legal sau reprezentantul desemnat al persoanei juridice, prin care ultimul recunoaște faptul comiterii infracțiunii, calificarea juridică a faptelor și se angajează să execute obligațiile stabilite în acordul judiciar de interes public în schimbul renunțării procurorului la transmiterea cauzei penale în instanța de judecată.</p> <p>Totodată, și art.523³ alin.(1) lit.f), prevede că acordul judiciar de interes public cuprinde declarația expresă a reprezentantului persoanei juridice prin care recunoaște</p>	<p>54. Precizare.</p> <p>A se vedea opinia autorului proiectului de la pct. 23 din sinteza obiecțiilor și propunerilor.</p>

<p>faptul comiterii infracțiunii și acceptă încadrarea juridică a faptelor.</p> <p>Prin urmare, se atestă faptul că, pe de o parte, instituirea legală a acordului de interes public are drept condiție recunoașterea faptului comiterii infracțiunii, iar pe de altă parte, încheierea acestuia nu este condiționată de recunoașterea vinovăției.</p> <p>Astfel, se atestă că din perspectiva aceleași logici, norma propusă din textul alin.(3) din art. 523² vine în contradicție vădită cu scopul procedurii respective, iar din acest considerent se propune excluderea art. 523² alin. (3).</p>	
<p>55. Se acceptă</p> <p>A se vedea opinia autorului proiectului de la pct. 13 din sinteza obiecțiilor și propunerilor.</p>	<p>55. Cu privire la prevederile art. 523³, în special alin. (2) din proiect, se atestă că, prin acordul judiciar de interes public pot fi stabilite obligațiile enumerate în textul normei față de persoana juridică învinuită.</p> <p>De cealaltă parte însă, în ordinea stabilită de art. 523¹ alin. (1), angajarea persoanei juridice la executarea obligațiilor stabilite în acordul judiciar de interes public constituie o condiție a acestui acord, în schimbul renunțării procurorului la transmiterea cauzei în instanța de judecată.</p> <p>Considerăm astfel că sintagma „pot fi” din textul art. 523³ alin. (2) creează incertitudini aferente acordării unei marje de discreții subiecților ce încheie acordul judiciar de interes public, de a stabili sau nu obligațiile indicate în textul alineatului indicat.</p> <p>În vederea evitării interpretării defectuoase a prevederii respective, se propune modificarea prevederii art. 523³ alin. (2) după cum urmează:</p> <p>„(2) Prin acordul judiciar de interes public se stabilesc următoarele obligații față de persoana juridică învinuită:”.</p>

	<p>56. Totodată, se atestă faptul că art. 523³ alin. (2) lit.a), prevede că una dintre obligațiile ce urmează a fi stabilite la încheierea acordului judiciar de interes public, o constituie obligația de a achita o amendă de interes public în bugetul de stat proporțională profitului obținut din comiterea infracțiunii, care nu poate fi mai mică de suma a trei amenzi minime prevăzută pentru infracțiunea comisă. Cuantumul amenzi se stabilește proporțional cu profitul obținut prin comiterea infracțiunii în limita a 30% din cifra medie de afaceri anuală calculată pe ultimii 3 ani până la data pornirii urmării penale.</p> <p>Astfel, se atestă faptul că, autorul proiectului propune includerea pentru prima dată în legislația procesual penală, ca bază de calcul a amenzi/sanțiunii – a cifrei medii de afaceri anuale calculate pe ultimii 3 ani până la data pornirii urmării penale.</p> <p>Considerăm că urmează a fi revizuit conceptul de constituire al amenzii or, reieșind din analiza juridico-penală a componentelor de infracțiune am fi în imposibilitate să stabilim/evaluăm cifra de afaceri.</p> <p>Suplimentar, ar prezenta anumite dificultăți stabilirea amenzii prin trimitere la cifra medie de afaceri în cazul societăților comerciale constituite la o perioadă relativ scurtă anterior comiterii infracțiunii, cât și constituită în acest scop. La caz, se va ține cont de faptul că algoritmul de calcul al amenzii urmează să rezulte din prevederile art.64 din Codul penal.</p>	<p>56. Se acceptă parțial</p> <p>La Art. II, pct. 9 referitoare la modificările de la art. 523³ alineatul (2) din Codul de procedură penală, litera a) va avea următorul cuprins:</p> <p><i>„a) să achite o amendă de interes public în bugetul de stat, a cărei sumă se stabilește în limitele de la trei amenzi minime prevăzută pentru infracțiunea comisă până la limita a 30 % din cifra medie de afaceri anuală calculată pe ultimii 3 ani până la data pornirii urmării penale;”</i></p> <p>În proiectul de lege propus reglementează limita maximă și minimă a amenzii ce poate fi stabilită pentru persoana juridică. Astfel, în cadrul negocierilor, amenda nu poate coborî sub pragul de 3 amenzi minime prevăzute de partea specială a Codului penal pentru categoria de infracțiune de care este învinuită persoana juridică. În același timp, se stabilește limita maximă a amenzii în calitate de garanție pentru persoana juridică întru evitarea unor amenzi care ar constitui o povară excesivă.</p> <p>Scopul amenzii de interes public este de a preveni comiterea unor infracțiuni similare pentru viitor și acordarea unei noi șanse pentru persoana juridică. O amendă de interes public excesiv de mare ar reduce aplicabilitatea acestei proceduri, precum și ar fi neproporțională scopului urmărit.</p>
	<p>57. La fel cu privire la prevederile art. 523³ alin. (2) lit.b) considerăm necesar de a fi instituită și limita minimă a perioadei de monitorizare de către autoritățile competente.</p>	<p>57. Precizare</p> <p>A se vedea opinia autorului proiectului de la pct. 22 din sinteza obiecțiilor și propunerilor.</p>
	<p>58. În textul alin. 523⁵ alin. (2), cuvântul „obligațiile” de substituit cu „obligațiilor”.</p>	<p>58. Se acceptă</p>

	<p>59. Art.523⁵ alin.(4) prevede că, „încheierea de confirmare a acordului de interes public nu implică recunoașterea vinovăției persoanei juridice și nu produce efectele juridice a unei condamnări penale.”. Reieșind din analiza sistemică a proiectului, pentru a evita interpretări eronate, propunem substituirea cuvântului „<i>recunoașterea</i>” din dispoziția normei art.523⁵ alin.(4) cu sintagma „<i>constatarea de către instanța de judecată a</i>”.</p>	<p>59. Precizare Prin încheierea judecătorească se instituie o putere a lucrului judecat, iar acest fapt nu trebuie să implice nemijlocit recunoașterea vinovăției. De aceea, încheierea judecătorească nu se răsfrânge asupra recunoașterii vinovăției persoanei juridice.</p>
	<p>60. Art. 523⁵ „Efectele confirmării acordului judiciar de interes public”, de modificat în „art.523⁶”, având în vedere eroarea tehnică admisă în numerotare.</p>	<p>60. Se acceptă</p>
	<p>61. La art. 523⁵ alin. (2) din proiect, care de fapt trebuie să fie 523⁶ considerăm necesar substituirea sintagmei „<i>pe un termen de pînă la 3 ani</i>” cu sintagma „<i>pe un termen de la 1 an la 3 ani</i>”. Totodată, considerăm necesară reglementarea în conținutul articolului, a termenului de executare a obligațiilor stabilite și de achitare a amenzii de interes public.</p>	<p>61. Precizare A se vedea opinia autorului proiectului de la pct. 22 din sinteza obiecțiilor și propunerilor.</p>
	<p>62. La alin.(4) al aceluiași articol, sintagma „urmării penale” de substituit cu sintagma „urmării penale”.</p>	<p>62. Se acceptă</p>
	<p>63. Art.532⁷ de renumerotat în art.523⁷ iar în textul alin. (2) al acestuia, după textul „informează imediat reprezentantul persoanei juridice”, a se introduce cuvântul „despre”.</p>	<p>63. Se acceptă</p>
	<p>64. De asemenea, în contextul completărilor propuse la art.III și IV din proiect (ce țin de monitorizarea persoanelor învinuite de comiterea infracțiunilor de corupție și spălarea banilor), urmează a fi prevăzută instituția responsabilă de monitorizarea persoanei juridice învinuite de comiterea infracțiunii prevăzute la art.244 din Codul penal.</p>	<p>64. Se acceptă Instituția responsabilă de monitorizarea persoanei juridice care a încheiat acord judiciar de interes public va fi Centrul Național Anticorupție și Serviciul Fiscal de Stat, ținînd cont de dispozițiile art. 269 și art. 269² din <i>Codul de procedură penală</i>.</p>

	<p>În concluzie, susținem inițiativa de eficientizare a procedurilor simplificate în procesul penal, în condițiile în care proiectul de lege și propunerile înaintate au drept scop asigurarea operativității instrumentării cauzelor penale atât la faza de urmărire penală, cât și la faza de judecare, degrevarea instanțelor de judecată de volumul mare de cauze, recuperarea mai rapidă a prejudiciilor cauzate prin infracțiuni, oferirea instrumentelor de identificare a persoanelor vinovate, și restituirea prejudiciilor cauzate prin infracțiuni.</p>	
<p>Curtea Supremă de Justiție</p>	<p>65. Proiectul de lege în partea modificărilor propuse în capitolul "Acordul de recunoaștere a vinovăției", în general, este acceptabil.</p> <p>Totodată, cu referire la completarea art. 364/1 din Codul de procedură penală cu alineatul 1/1 este de menționat că aceasta nu este suficient argumentată și întemeiată prin prisma existenței premizelor care ar genera o astfel de modificare.</p> <p>De asemenea, ținem să atragem atenția că, Nota informativă nu conține o argumentare substanțială, a necesității includerii în Codul de procedură penală a unui capitol nou privind acordul judiciar de interes public.</p> <p>Considerăm, că adoptând o asemenea instituție, este necesară intervenirea și în alte norme de procedură, care reglementează modalitatea de examinare de către instanța de judecată a acordului, forma și conținutul actului judecătoresc privind soluția ce urmează a fi adoptată. Or, instanțele de judecată la adoptarea și întocmirea hotărârilor judecătorești în cauzele penale aplică prevederile art. 389- 397 din Codul de procedură penală.</p>	<p>65. Precizare</p> <p>A se vedea opinia autorului proiectului de la pct. 35 din sinteza obiecțiilor și propunerilor.</p> <p>Suplimentar atragem atenția că din obiecțiile prezentate nu se desprinde expres la care dintre normele de procedură penală este necesară intervenția, aflt timp cât autorul avizului nu le indică concret, or art. 33 alin. (1) din <i>Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative</i> prevede că, autoritățile publice, instituțiile interesate și reprezentanții societății civile, cărora li s-a prezentat proiectul actului normativ spre avizare sau consultare publică, expediază autorului proiectului avize cu obiecții și propuneri motivate, anexînd, dacă este necesar, versiunea redactată a proiectului sau doar a unor prevederi, ori comunică lipsa de obiecții și propuneri.</p>

<p>Centrul de Resurse Juridice din Moldova</p>	<p>Astfel, în conformitate cu solicitarea adresată, având în vedere obiecțiile descrise, Curtea Supremă de Justiție avizează pozitiv proiectul de lege sus-indicat.</p>	
<p>Centrul de Resurse Juridice din Moldova (CRJM)</p> <p>salută intenția de îmbunătățire a legislației penale și procesual-penale în vederea eficientizării procedurilor simplificate în procesul penal, precum și introducerea unor proceduri simplificate noi. Aplicarea procedurilor simplificate în procesul penal oferă beneficii tuturor actorilor sistemului de justiție penală și contribuie la facilitarea desfășurării urmăririi penale prin reducerea timpului, procedurilor birocratice și cheltuielilor costisitoare.</p> <p>Propuneri:</p> <p>La articolul 79¹ „Aplicarea pedepsei în cazul judecării pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală”:</p> <p>În cazul în care inculpatul a recunoscut săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriul, încadrarea juridică și a solicitat ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală beneficiază de o reducere cu o pătrime <u>treime</u> a limitelor de pedeapsă sub formă de amendă, muncă neremunerată în folosul comunității sau închisoare prevăzute de norma Părții Speciale a prezentului cod.</p> <p>La articolul 80 „Aplicarea pedepsei în cazul încheierii acordului de recunoaștere a vinovăției”:</p> <p>(1) În cazul în care persoana pusă sub învinuire încheie un acord de recunoaștere a vinovăției și cooperează cu organul de</p>	<p>66. Nu se acceptă</p> <p>A se vedea opinia autorului proiectului de la pct. 2 din sinteza obiecțiilor și propunerilor.</p> <p>Suplimentar menționăm că diferența dintre procedurile simplificate se reduce la următoarele:</p> <p>La încheierea acordului de recunoaștere a vinovăției limitele pedepsei se reduc cu 1/3, dat fiind că acesta se încheie la etapa de urmărire penală, adică la o etapă mai „incipientă”, iar la procedura de judecare a cauzei pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală – se reduce cu 1/4, întrucât au fost efectuate toate acțiunile de urmărire penală și s-a întocmit rechizitoriul, cauza aflându-se la etapă judiciară, ceea ce și presupune o reducere a limitelor pedepsei mai mică.</p> <p>Un alt aspect diferențiat este că, la procedura acordului de recunoaștere a vinovăției se reduce și limitele pedepselor complementare, pe când la procedura de judecare a cauzei pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, limitele pedepselor complementare rămân neschimbate.</p> <p>În același timp, acordul de recunoaștere a vinovăției este un „element de justiție negociată”, prin faptul că cuantumul și modul de executare a pedepsei se stabilesc prin negociere între procuror și învinuit. În acest sens, proiectul vine anume să nu compromită descurajarea fenomenului infracțional prin faptul că se va reduce substanțial pedepsele pentru faptele pedepsite penal.</p> <p>Rațiunea instituirii unei interdicții (chiar și reducerea limitelor pedepselor) în ceea ce privește posibilitatea</p>	

<p>urmărire penală în vederea descoperirii infracțiunilor ori la demascarea și urmărirea penală a altor complici la infracțiune sau altor persoane, la căutarea bunurilor obținute în urma săvârșirii infracțiunilor, iar instanța de judecată acceptă acest acord, limitele de pedeapsă prevăzute de norma Părții Speciale a prezentului cod se reduc cu o doime, iar instanța de judecată acceptă acest acord, limitele de pedeapsă prevăzute de norma Părții Speciale a prezentului cod se reduc cu o treime.</p> <p>În cazul în care persoana pusă sub învinuire încheie un acord de recunoaștere a vinovăției și cooperează cu organul de urmărire penală în vederea descoperirii infracțiunilor ori la demascarea și urmărirea penală a altor complici la infracțiune sau altor persoane, la căutarea bunurilor obținute în urma săvârșirii infracțiunilor, iar instanța de judecată acceptă acest acord, limitele de pedeapsă prevăzute de norma Părții Speciale a prezentului cod se reduc cu o doime.</p>	<p>încheierii unui acord de recunoaștere a vinovăției în cazul infracțiunilor (indiferent de categorii) ce prezintă un anumit grad de gravitate este de a nu compromite descurajarea fenomenului infracțional.</p>
<p>Comentarii</p> <p>Propunem ca articolul care se referă la judecata pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală (art. 364¹ din CPP) să rămână în redacția actuală, iar principala condiție pentru încheierea acordului de recunoaștere a vinovăției să fie anume cooperarea cu organul de urmărire penală și o reducere și mai mare a pedepsei maxime. Necooperarea cu organul de urmărire penală ar trebui să constituie un motiv pentru procuror de a refuza încheierea acordului.</p> <p>Modificările propuse la art. 79¹ și art. 80 din CPP sunt în concordanță cu poziția prezentată mai sus.</p>	
<p>67. Nu se acceptă</p>	<p>67. Nu se acceptă</p>

	<p>și acordul judiciar de interes public în cazul <u>infracțiunilor grave</u>, deosebit de grave și <u>excepțional de grave</u>”;</p> <p>Comentarii</p> <p>Aprobarea de către procurorul ierarhic superior a acordului de recunoaștere a vinovăției și a acordului judiciar de interes public ar putea duce la subminarea independenței și responsabilității procurorilor. Totuși, dacă se insistă pe această procedură, aprobarea o găsim pe moment justificată doar în cazul infracțiunilor grave, deosebit de grave și excepțional de grave.</p>	<p>A se vedea opinia autorului proiectului de la pct. 30, 40 și 53 din sinteza obiecțiilor și propunerilor.</p> <p>Suplimentar menționăm că încheierea acordului de recunoaștere a vinovăției nu este „legată” de categoria de infracțiuni, ci de faptul că în dreptul pozitiv suntem în prezența unui proces necontradictoriu, fără ca părțile, în special învinuitul, să prezinte probe în acest sens. De aceea, în cazul diferențierii pe categorii de infracțiuni privind aprobarea acordului de recunoaștere a vinovăției de către procurorul ierarhic superior, ar exista un potențial tratament diferențiat.</p>
<p>68. Articolul 364¹: la alineatul (1) după cuvântul „ineculpatul” se introduce cuvintele „persoana fizică”;</p> <p>Judecarea pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală poate avea loc numai cu privire la infracțiunile pentru care legea prevede pedeapsa amenzii, muncii neremunerate sau a închisorii de cel mult 15 ani.”</p> <p>Comentarii</p> <p>Propunem ca articolul care se referă la judecata pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală (art. 364¹ din CPP) să rămână în redacția actuală, inclusiv să fie aplicat și persoanelor juridice.</p> <p>Limitarea categoriilor de infracțiuni pentru care se va aplica art. 364¹ și reducerea limitelor de pedeapsă în acest caz, ar putea să ducă la creșterea volumului de muncă al judecătorilor, iar scopul modificărilor propuse și, anume, încurajarea aplicării acordului de recunoaștere a vinovăției, să nu fie atins în cele din urmă.</p>	<p>68. Se acceptă parțial</p> <p>A se vedea opinia autorului proiectului de la pct. 66 din sinteza obiecțiilor și propunerilor.</p> <p>Subliniem că acordul de recunoaștere a vinovăției se aplică atât persoanelor fizice cât și persoanelor juridice, și doar pentru infracțiunile a căror pedeapsa cu închisoare este mai mare de 15 ani.</p> <p>Procedura de judecare pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală se aplică doar persoanelor fizice pentru toate categoriile de infracțiuni, cu excepția celor pentru care legea pedepsește cu detențiune pe viață.</p> <p>În așa fel, sunt diferențiate procedurile simplificate în procesul penal.</p>	

	<p>Atractivitatea aplicării acordului de recunoaștere avinovăției și a acordului judiciar de interes public trebuie să fie determinată mai degrabă de condițiile acestuia și de etapa procesuală la care se aplică.</p>	
	<p>69. Articolul 504. Dispoziții generale</p> <p>(3) Procedura prevăzută de prezentul capitol nu se aplică în cazul:</p> <p>a) în care învinuitorul la momentul săvârșirii infracțiunii, nu-a atins vârsta de 18 ani;</p> <p>b) infracțiunilor a căror pedeapsă cu închisoare este mai mare de 15 ani și a celor prevăzute la art. 135 și 135¹ din Codul penal.</p> <p>(4) Acordul de recunoaștere a vinovăției nu poate fi încheiat cu conducătorul grupului criminal organizat sau organizației criminale.</p> <p><u>Alineatul (4) va avea următorul cuprins: „(4) Dacă în cauza penală sunt mai mulți învinuți, acordul de recunoaștere a vinovăției se încheie cu fiecare dintre aceștia separat, fără a fi adusă atingere prezumției de nevinovăție a învinuitorului care nu s-a încheiat acord de recunoaștere a vinovăției”.</u></p> <p>Comentarii</p> <p>Minorii, conducătorul grupului criminal organizat sau organizației criminale, precum și persoanele învinuite de infracțiuni deosebit de grave sau excepțional de grave, nu ar trebui exceptați de la aplicarea acordului de recunoaștere a vinovăției. În cazul conducătorului grupului criminal organizat, acesta ar putea contribui la descoperirea infracțiunilor ori la demascarea și urmărirea penală a altor conducători ai grupurilor criminale organizate.</p>	<p>69. Se acceptă parțial</p> <p>A se vedea opinia autorului proiectului de la pct. 4, 5 și 37 din sinteza obiecțiilor și propunerilor.</p>

	<p>Infracților minori li se aplică un tratament juridic mai favorabil decât infracților adulți, cu mai multe garanții procesuale, inclusiv reducerea cu ½ a limitelor de pedeapsă. Exceptarea acestora de la aplicarea acordului de recunoaștere a vinovăției i-ar pune într-o situație similară cu infractorii adulți, ceea ce nu ar fi corect, mai ales că scopul de reeducare nu este atins prin privarea de libertate. În cazul acestora, limitele de pedeapsă pot fi reduse cu ¼ de exemplu. În circumstanțele de mai sus nu găsim suficiente motive pentru a face imposibilă încheierea acordului de recunoaștere a vinovăției cu un minor, mai ales ca acesta este asistat de un avocat.</p>	
	<p>70. Articolul 505. Condițiile de inițiere și încheiere a acordului de recunoaștere a vinovăției</p> <p>(1) Acordul de recunoaștere a vinovăției se întocmește în scris, după aprobarea de către procurorul ierarhic superior prin rezoluție în cazul <u>infracțiunilor deosebit de grave și excepțional de grave</u>, cu participarea obligatorie a învinutului și apărătorului acestuia.</p> <p><u>Se adaugă alin. (5) cu următorul conținut: “(5) Informațiile obținute în cadrul negocierii acordului judiciar de interes public nu pot fi folosite ca probe în nici un proces penal.”</u></p> <p>Comentarii</p> <p>A se vedea argumentele de mai sus (pct. 2).</p> <p>Această prevedere care este menționată la acordul judiciar de interes public, își are relevanța și în cazul acordului de recunoaștere a vinovăției.</p>	<p>70. Nu se acceptă</p> <p>A se vedea opinia autorului proiectului de la pct. 67 din sinteza obiecțiilor și propunerilor.</p> <p>Raționamentul instituirii prohibiției de a utiliza informațiile obținute în cadrul negocierii acordului judiciar de interes public a fost că, odată obținute dar neconfirmate de către instanța de judecată să nu afecteze principiul prezumției nevinovăției în cazul în care „justiția negociată” nu-și atinge scopul.</p>
	<p>71. Articolul 506. Conținutul acordului de recunoaștere a vinovăției</p> <p>(1) Acordul de recunoaștere a vinovăției cuprinde:</p> <p>a) data și locul încheierii;</p>	<p>71. Se acceptă parțial.</p> <p>La Art. II, pct. 7 referitoare la modificările de la art. 506 alineatul (1) din <i>Codul de procedură penală</i>, litera f) va avea următorul cuprins:</p>

	<p>b) numele, prenumele și calitatea persoanelor care au participat la încheierea acordului;</p> <p>c) date cu privire la identificarea învinutului prevăzute la art. 104 alin. (2) și datele de identificare a persoanei juridice;</p> <p>d) descrierea faptei ce formează obiectul acordului și de care este învinuită persoana;</p> <p>e) încadrarea juridică a acțiunilor și pedeapsa prevăzută de lege;</p> <p>f) probele și mijloacele de probă;</p> <p>g) declarația expresă a învinutului prin care recunoaște comiterea faptei și acceptă încadrarea juridică;</p> <p>h) categoria, cuantumul și modul de executare a pedepsei cu privire la care s-a ajuns la un acord între procuror și învinuit, dacă s-a ajuns la un astfel de acord;</p> <p>i) semnăturile procurorului, ale învinutului și ale avocatului</p> <p>l) acțiunile care se angajează să le întreprindă învinuitul în vederea descoperirii infracțiunilor ori la demascarea și urmărirea penală a altor infracțiuni sau altor persoane sau la căutarea bunurilor obținute în urma săvârșirii infracțiunilor.</p> <p>(2) În cazul în care învinuitul cooperează cu organul de urmărire penală, acord de recunoaștere a vinovăției, pe lângă elementele prevăzute la alin. (1) cuprinde și acțiunile care se angajează să le întreprindă învinuitul în vederea descoperirii infracțiunilor ori la demascarea și urmărirea penală a altor infracțiuni sau altor persoane sau la căutarea bunurilor obținute în urma săvârșirii infracțiunilor.</p> <p>(3) Apărătorul certifică separat, în scris, declarația că acordul de recunoaștere a vinovăției decurge învinuit a fost examinat de el personal, că procedura de încheiere a lui, prevăzută de prezentul capitol a fost respectată și că recunoașterea vinovăției de către învinuit rezultă din înțelegerea lor confidențială antcipată.</p> <p>Comentarii</p>	<p>„f) mijloacele de probă.”.</p> <p>Cu referire la completarea art. 506 alin. (1) cu litera l) a se vedea opinia autorului proiectului de la pct. 6, 7 și 45 din sinteza obiecțiilor și propunerilor.</p>
--	---	--

<p>Având în vedere că o condiție obligatorie de încheiere a acordului de recunoașterea vinovăției este cooperarea cu organul de urmărire penală, propunem ca această condiție să se regăsească în conținutul acordului, la condiții generale.</p>	<p>72. Trimiterea cauzei în judecată</p> <p>(1) Procurorul care a încheiat acordul de recunoaștere a vinovăției, după aprobarea de către procurorul ierarhic superior prin rezoluție în cazul infracțiunilor grave, deosebit de grave sau excepțional de grave, trimite în judecată cauza împreună cu acordul de recunoaștere a vinovăției la care se anexează o informație cu privire la durata urmăririi penale, măsurile preventive aplicate, durata arestării preventive, corpurile delictive și informația privind locul lor de păstrare, măsurile de ocrotire, alte măsuri procesuale, precum și cheltuielile judiciare.</p> <p>Comentarii</p> <p>A se vedea argumentele de mai sus (pct. 2).</p>	<p>72. Precizare</p> <p>A se vedea opinia autorului proiectului de la pct. 67 din sinteza obiecțiilor și propunerilor.</p>
<p>73. Articolul 509. Examinarea de către instanța de judecată a acordului de recunoaștere a vinovăției</p> <p>(2) Acordul de recunoaștere a vinovăției poate fi examinat în ședință închisă dacă acordul a fost încheiat în condițiile art. 506 alin. (2) și dacă datele prezentate sau declarațiile oferite ar duce la încălcarea confidențialității urmării penale într-o altă cauză penală.</p> <p>Comentarii</p> <p>Propunem excluderea acestui alineat. Există regulile cu privire la publicitatea procedurii, care se aplică în mod corespunzător ședințelor judiciare la care se examinează acordul de recunoaștere a vinovăției. Acest text este de prisos.</p>	<p>73. Se acceptă</p> <p>La Art. II, pct. 7 referitoare la modificările de la art. 509 din Codul de procedură penală, alineatul (2) a fost exclus din proiect.</p>	<p>74. Nu se acceptă</p> <p>În vederea respectării dreptului la două grade de jurisdicție în materie penală, așa cum impune art. 2 din</p>
<p>74. Articolul 509¹. Adoptarea sentinței în cazul admiterii acordului de recunoaștere a vinovăției</p>		<p>74. Nu se acceptă</p> <p>În vederea respectării dreptului la două grade de jurisdicție în materie penală, așa cum impune art. 2 din</p>

<p>(7) Sentința adoptată în condițiile prezentului articol este definitivă, însă poate fi atacată cu recurs de către procuror, încaușat sau apărătorul acestuia în termen de 15 zile de la pronunțare, înveeându-se doar erorile procesuale și măsura de pedeapsă stabilită.</p> <p>Comentarii</p> <p>Nu vedem oportunitatea atacării sentinței de admitere a acordului, atât timp cât acordul deretunoaștere a vinovăției a fost încheiat între procuror și învinuit, iar instanța de judecată doar îl aprobă în formula încare există. Pe de altă parte, invalidarea hotărârii de aprobare a acordului pe motive de procedură, este ilogică atât timp cât unica soluție posibilă este restituirea dosarului către procuror.</p>	<p>Protocolul nr. 7 la Convenția pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților fundamentale, proiectul vine să „execute” obligația statului la asigurarea dublului grad de contestare.</p>
<p>75. Articolul 523³. Conținutul acordului judiciar de interes public</p> <p>(3) Apărătorul certifică separat, în scris, declarația că acordul judiciar de interes public a fost examinat de el personal, că procedura de încheiere a lui, prevăzută de prezentul capitol, a fost respectată și că încheierea acestuia de către reprezentantul persoanei juridice învinuite, rezultă din înțelegerea lor confidențială anticipată.</p> <p>Comentarii</p> <p>A se vedea argumentele de mai sus (pct. 6).</p> <p>Certificarea separată a acordului de către apărător nu este necesară atât timp cât avocatul semnează alături de clientul său, iar ulterior va trebui să compară în fața instanței de judecată.</p>	<p>75. Precizare</p> <p>Certificarea separată a acordului de către apărător este impusă în marea majoritate a țărilor în care există proceduri simplificate în procesul penal. Acest fapt, atestă respectarea garanțiilor învinuitului la dreptul unui proces echitabil prin asigurarea efectivă a dreptului la apărare pe tot parcursul procesului penal.</p>
<p>76. Articolul 523⁴. Transmiterea spre confirmare a acordului judiciar de interes public</p>	<p>76. Precizare</p>

	<p>(1) După semnarea acordului judiciar de interes public și autorizarea de către procurorul ierarhic superior a acestuia prin rezoluție în cazul infracțiunilor grave, deosebit de grave și excepțional de grave, procurorul sesizează prindemers instanța de judecată pentru confirmarea acordului judiciar de interes public.</p> <p>Comentarii</p> <p>A se vedea argumentele de mai sus (pct. 2).</p>	<p>A se vedea opinia autorului proiectului de la pct. 67 din sinteza obiecțiilor și propunerilor.</p>
<p>Uniunea Avocaților din Moldova</p>	<p>77. Cu referire la articolul 79¹ „Aplicarea pedepsei în cazul judecării pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală” se impune drept condiție pentru aplicarea acestei instituții nu doar recunoașterea săvârșirii faptelor indicate în rechizitoriu, ci și încadrarea juridică a acestora de către procuror conform rechizitoriului. Cu privire la recunoașterea încadrării juridice efectuate de procuror în rechizitoriu, considerăm că în această parte autorul proiectului a depășit scopul acestei instituții, care se rezumă la judecarea în baza probelor administrate la etapa urmăririi penale, or probele indică anume în privința faptelor și circumstanțelor în care acestea au fost comise, nu și în privința încadrării juridice a acestora.</p> <p>Aprecierea juridică a faptelor trebuie să rămână la aprecierea instanței de judecată, după examinarea probelor administrate și faptelor a căror săvârșire a fost recunoscută de inculpat. În cazul în care se impune suplimentar și recunoașterea încadrării juridice, inculpatul este lipsit de dreptul său de a invoca cel puțin greșelile admise de procuror la calificarea juridică corectă a faptelor recunoscute. Mai mult decât atât, procurorul ar putea în mod tendențios să ofere o încadrare juridică a faptelor recunoscute contrar faptelor și circumstanțelor în care acestea au fost comise și pe care inculpatul nu le contestă. De multe ori anume încadrarea juridică greșită a faptelor recunoscute împiedică aplicarea acestei instituții, în detrimentul intereselor justiției și ale</p>	<p>77. Se acceptă.</p> <p>Textul „<i>încadrarea juridică</i>” din art. 79¹ din <i>Codul penal</i> a fost exclus.</p>

	<p>inculpatului.</p> <p>Cu privire la această problemă Curtea Constituțională a Republicii Moldova în §34 al Deciziei sale nr. 50 din 18.04.2022 a menționat următoarele: „[...] Din analiza normelor legale citate supra nu rezultă condiția că inculpatul trebuie să recunoască încadrarea juridică a faptei făcută de către procuror pentru a putea beneficia de judecarea cauzei sale într-o procedură simplificată. O astfel de condiție ar leza deplinătatea de jurisdicție a instanței de judecată care examinează cauza penală pentru că aceasta nu ar putea recalifica fapta imputată persoanei, chiar și în situația în care ar constata că calificarea faptei efectuată de procuror este una eronată. Prin urmare, Codul de procedură penală nu stabilește că pentru judecarea cauzei pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală inculpatul trebuie să recunoască și încadrarea juridică a faptei făcută de către procuror în rechizitoriu.”</p>	
<p>78. Se acceptă</p> <p>La Art. I, pct. 5, referitor la art. 80 din Codul penal, alineatul (2) se exclude din proiect.</p>	<p>78. Cu referire la alin. (2) art. 80 din proiect, prin care se propune reducerea cu o doime a limitelor de pedeapsă, în cazul în care persoana pusă sub învinuire cooperează cu organul de urmărire penală în vederea descoperirii infracțiunilor ori la demascarea și urmărirea penală a altor complici la infracțiune sau altor persoane, la căutarea bunurilor obținute în urma săvârșirii infracțiunilor, comunicăm că, în lipsa unui acord de recunoaștere a vinovăției conform dispoziției în cauză, inculpatul poate totuși beneficia de reducerea pedepsei principale, de schimbarea acesteia, de o pedeapsă sub limita minimă, prevăzută de legea penală pentru infracțiunea respectivă, sau una mai blândă, de altă categorie, ori de neaplicarea/înălțurarea pedepsei complementare obligatorii în condițiile lit. g) alin. (1) art. 76, alin. (1) și (2) art. 78 Cod penal.</p>	

	<p>Astfel, în caz de constatare la judecarea cauzei penale a circumstanțelor atenuante, precum ar fi contribuirea activă la descoperirea infracțiunii sau la identificarea infractorilor, pedeapsa principală se reduce sau se schimbă după cum urmează:</p> <p>a) dacă minimul pedepsei cu închisoare prevăzut la articolul corespunzător din Partea specială a prezentului cod este mai mic de 10 ani, pedeapsa poate fi redusă pînă la acest minim;</p> <p>b) dacă se aplică amenda, aceasta se poate coborî pînă la limita de jos;</p> <p>c) dacă pentru infracțiunea săvârșită se prevede detențiune pe viață, aceasta se înlocuiește cu închisoare de la 15 la 25 de ani.</p> <p>În aceste condiții, reducerea cu o doime a limitelor de pedeapsă în cazul acordului de recunoaștere a vinovăției și a cooperării în vederea descoperirii infracțiunilor ori demascarea și urmărirea penală a altor complici la infracțiune, deseori poate să nu reprezinte o opțiune la fel de favorabilă învinutului în raport cu aplicarea de către instanța de judecată a efectelor circumstanțelor atenuante, precum ar fi reducerea pînă la limita minimă a pedepsei cu închisoare și a amenzii, sau înlăturarea pedepsei complementare, care eventual va fi preferată în multe cazuri în defavoarea aplicării instituției recunoașterii vinovăției și care va reduce din eficiența celei din urmă.</p>	
	<p>79. Propunerea de completare a dispozițiilor articolul 53¹ alineatul (2) cu lit. c¹) considerăm a fi nejustificată și propunem excluderea acestui amendament, or acesta nu va contribui la eficientizarea aplicării instituțiilor ce țin de încheierea acordului de recunoaștere a vinovăției și a acordului judiciar de interes public. Nota informativă nu conține nici un argument în susținerea acestei propuneri și</p>	<p>79. Precizare A se vedea opinia autorului proiectului de la pct. 8, 30 și 53 din sinteza obiecțiilor și propunerilor.</p>

	<p>nici din natura acesteia nu rezultă necesitatea parcurgerii unei etape suplimentare în calea implementării acestor două instituții – aprobarea de către procurorul ierarhic superior. Dimpotrivă, această cerință poate constitui un impediment și un factor care să genereze corupție. Subliniem că atât acordul de recunoaștere a vinovăției, cât și acordul judiciar de interes public urmează a fi verificate și acceptate de instanța de judecată. Conform alin. (3) art. 51 Cod de procedură penală:</p> <p>„(3) La exercitarea atribuțiilor sale în procesul penal, procurorul este independent și se supune numai legii. El, de asemenea, execută indicațiile scrise ale procurorului ierarhic superior privind înlăturarea încălcărilor de lege și omisiunilor admise la efectuarea și/sau la conducerea urmăririi penale.”.</p> <p>Considerentele menționate supra sunt valabile și în privința dispozițiilor alin. (1) art. 505 și alin. (1) art. 507, alin. (1) art. 523² și alin. (1) art. 523⁴ din proiect, în partea în care vizează aprobarea de către procurorul ierarhic superior a acordului de recunoaștere a vinovăției și a cordului judiciar de interes public.</p>
<p>80. Se acceptă</p>	<p>80. La pct. 5 textele substitute nu pot fi denumite sintagme, or sintagma, conform DEX-ului, sintagma reprezintă o unitate semantico-sintactică stabilă, formată dintr-un grup de două sau de mai multe cuvinte între care există raporturi de subordonare.</p>
<p>81. Precizare A se vedea opinia autorului proiectului de la pct. 5, 35 și 66 din sinteza obiecțiilor și propunerilor.</p>	<p>81. La art. 364¹ nu sunt cunoscute considerentele pentru care autorii proiectului au decis limitarea aplicării instituției judecării cauzei pe paza probelor administrate la etapa urmăririi penale la infracțiunile pentru care legea prevede pedeapsa maximă de 15 ani. Nota informativă nu ne oferă nici un indiciu cu privire la acest aspect.</p> <p>Relevăm că, judecarea cauzei pe baza probelor administrate la etapa urmăririi penale ar putea eficientiza și simplifica procesul și în cazul altor infracțiuni pentru care</p>

	<p>legea prevede mai mari de 15 ani de închisoare.</p> <p>82. La alin. (10) art. 364¹ propunem substituirea cuvintelor „erorile procesuale” cu cuvintele „erorile de drept”, or în lipsa căii de apel este inadmisibilă lipsirea de dreptul de a invoca temeiuri de drept în recurs, or recunoașterea faptelor săvârșite de către inculpat nu exclude aplicarea eronată a normelor de drept material de rând cu normele de drept procedural. Dreptul la două grade de jurisdicție în materie penală este garantat de art. 2 al Procolului 7 a Convenției europene pentru apărarea drepturilor omului: „Orice persoană declarată vinovată de o infracțiune de către un tribunal are dreptul să ceară examinarea declarației de vinovăție sau a condamnării de către o jurisdicție superioară. Exercițarea acestui drept, inclusiv motivele pentru care acesta poate fi exercitat, sunt reglementate de lege.”. În acest caz, examinarea motivelor condamnării poate fi limitată prin lege doar în măsura în care acesta este necesar, limitarea este în măsură să atingă scopul urmărit și este proporțională acestuia.</p> <p>Din nota informativă nu rezultă că a fost efectuată o analiză în considerarea acestor condiții.</p>	
	<p>83. Cu referire la lit. b) alin. (3) art. 504 sunt aplicabile în mod corespunzător considerentele expuse anterior la pct. 5 din prezentul aviz.</p> <p>84. Propunem escluderea din proiect a alin. (6) art. 504 din motiv că norma dată dublează dispozițiile art. 80 Cod penal, precum și pentru faptul că regulile privind aplicarea pedepsei fac obiectul de reglementare a Codului penal</p> <p>85. La alin. (3) art. 505 utilizarea cuvântului „negociază” este improprie și propunem substituirea acestuia cu cuvintele „stabilește împreună”.</p>	<p>82. Nu se acceptă A se vedea opinia autorului proiectului de la pct. 18 și 50 din sinteza obiecțiilor și propunerilor.</p>
	<p>83. Precizare A se vedea opinia autorului proiectului de la pct. 5, 35 și 66 din sinteza obiecțiilor și propunerilor.</p> <p>84. Precizare Dat fiind faptul că dispozițiile din art. 504 sunt norme de drept procedural, este firesc și logic să se facă trimiteri la normele dreptului material.</p> <p>85. Nu se acceptă Acordul de recunoaștere a vinovăției încheiat în cursul urmăririi penale este un „element de justiție negociată”, căci felul, cuantumul și modul de executare a</p>	

		pedepsei se stabilesc prin negociere între procuror și învinuit.
<p>86. La sbp. 5) alin. (3) art. 509¹ propunem substituirea textului „art. 504 alin. (5)” cu textul „art. 80 Cod penal”, or calcularea limitelor pedepsei este stabilită la art. 80 Cod penal, iar dispozițiile art. 504 alin. (5) nu se referă nicidecum la modul de calcularea limitelor de pedeapsă.</p>	<p>86. Se acceptă La Art. I, pct. 7, referitor la art. 509¹ alineatul (3) din <i>Codul penal</i>, subpunctul 5) va avea următorul cuprins: „5) stabilirea limitelor pedepsei calculate conform prevederilor art. 80 din <i>Codul penal</i> și motivarea pedepsei aplicate.”</p>	
<p>87. La art. 509² alin. (1) propunem revizuirea acestuia, or condițiile prevăzute la art. 504 alin. (3) și (4) trebuie întrunite pentru a respinge acordul de recunoaștere a vinovăției, deoarece acestea sunt condiții negative care nu trebuie întrunite pentru valabilitatea acordului de recunoaștere a vinovăției. Astfel, din text se va exclude cuvântul „nu”</p>	<p>87. Se acceptă Dispozițiile art. 504 alin. (3) din proiect au fost transformate în propoziții afirmative</p>	
<p>88. Textul „art. 508 alin. (1)” propunem a fi substituit cu textul „art. 504 alin. (7) și art. 506”, or anume așa norma juridică capătă un sens juridic și respect normele de tehnică legislativă. În consecință, se va impune respectarea condițiilor stipulate la art. 504 alin. (7) și art. 506 și în caz de nerespectare a acestora, conform art. 509² alin. (1) se va respinge acordul de recunoaștere a vinovăției. În rezultat, textul trebuie să prevadă că anume în cazul în care sunt întrunite condițiile art. 504 alin. (3) și (4) și nu sunt întrunite cele prevăzute la art. 505 alin. (3) și art. 504 alin. (7) și art. 506 instanța trebuie să respingă acordul de recunoaștere a vinovăției.</p>	<p>88. Precizare Dispozițiile art. 504 alin. (7) și art. 506 din <i>Codul de procedură penală</i> conform proiectului, constituie temei de a acorda procurorului termen pentru înlăturarea neajunsurilor în sensul art. 508 alin. (1), și doar după ce nici în acest caz nu au fost înlăturate neajunsurile, instanța va respinge acordul de recunoaștere a vinovăției în temeiul art. 509² alin. (1).</p>	
<p>89. Alin. (3) art. 523² contravine alin. (1) art. 523¹, or ultimul prevede că, acordul judiciar de interes public este o tranzacție publică încheiată între procuror și reprezentantul legal sau reprezentantul desemnat al persoanei juridice, prin care ultimul recunoaște faptul comiterii infracțiunii, iar alin. (3) art. 523² stipulează că încheierea acordului judiciar de interes public nu este condiționat de recunoașterea</p>	<p>89. Precizare A se vedea opinia autorului proiectului de la pct. 23 și 54 din sinteza obiecțiilor și propunerilor.</p>	

	<p>vinovăției în comiterea infracțiunii de către persoana juridică. Conform art. 14 Cod penal, infracțiunea este o faptă (acțiune sau inacțiune) prejudiciabilă, prevăzută de legea penală, săvârșită cu vinovăție și pasibilă de pedeapsă penală. Prin urmare, recunoașterea săvârșirii infracțiunii presupune recunoașterea faptei prejudiciabile, prevăzută de legea penală, săvârșită cu vinovăție.</p> <p>90. La alin. (3) art. 523⁴ propunem completarea textului cu cuvântul „și apărător”.</p> <p>91. Proiectul nu conține norme tranzitorii care să reglementeze legea aplicabilă procedurilor inițiate sub imperiul legii penale și de procedură penală vechi și care urmează a fi recunoscute/acceptate/examinate de instanța de judecată conform noilor dispoziții propuse prin prezentul proiect.</p>	
	<p>92. Adicional, deși în nota informativă la proiect se susține că, adoptarea proiectului nu impune cheltuieli financiare suplimentare din contul bugetului public național și nu va necesita modificarea altor acte normative, totuși considerăm că în această privință este necesară o reevaluare a situației, or atribuirea autorităților publice a noilor sarcini presupune alocarea resurselor financiare, tehnice și umane suplimentare. În același timp, modificarea condițiilor de aplicare a procedurilor existente (judecarea în baza probelor și acordul de recunoaștere a vinovăției) și introducerea unei noi proceduri (acordul judiciar de interes public), împuternicirea Centrului Național Anticorupție și a Serviciului prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului să monitorizeze respectarea condițiilor acordului judiciar de interes public), presupune modificarea</p>	<p>90. Se acceptă</p> <p>91. Se acceptă Art. IV se completează cu alineatul (2) cu următorul cuprins: „(2) <i>La data intrării în vigoare a prezentei legi, cauzele aflate la faza de inițiere a acordului de recunoaștere a vinovăției și cauzele de judecare pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală aflate la etapa de pînă la începerea cercetării judecătorești, se vor examina conform procedurii prevăzute de prezenta lege.</i>”</p> <p>92. Nu se acceptă Avînd în vedere că, organele cu funcții de supraveghere a entităților raportoare, în conformitate cu <i>Legea nr. 308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului</i> monitorizează deja relațiile de afaceri, inclusiv examinarea tranzacțiilor încheiate, precum și alte activități, nu este necesară intervenția în alte normative, inclusiv nu necesită cheltuieli financiare suplimentare din contul bugetului de stat.</p>

	<p>reglementărilor ce țin de evidența și statistica în domeniu, categoria cauzelor în examinare, modificarea eventuală a Programului Integrat de Gestionare a Dosarelor, care pot să implice anumite resurse financiare suplimentare și modificarea unor anumite acte subordonate legii.</p>	
<p>Centrul Național Anticorupție</p>	<p>93. La art. I pct.4 din proiect, privind art.79¹ cu care se completează Codul penal</p> <p>Din conținutul prevederii nu este clar dacă, pe lângă reducerea cu o pătrime a limitelor de pedeapsă sub formă de amendă, muncă neremunerată în folosul comunității sau închisoare, inculpatul va beneficia și de o reducere a pedepsei complementare, în cazul în care aceasta este prevăzută.</p> <p>Recomandarea: Completarea normei în acest sens.</p>	<p>93. Precizare.</p> <p>Așadar, art. 79¹ (art. 80¹) din Codul penal prevede reducerea cu o pătrime a limitelor de pedeapsă sub formă de amendă, muncă neremunerată în folosul comunității sau închisoare prevăzute de norma Părții Speciale din Codul penal, în cazul în care inculpatul a recunoscut săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriul și a solicitat ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală.</p> <p><u>Aceasta normă impune reducerea doar a pedepselor principale sub formă de amendă, muncă neremunerată în folosul comunității sau închisoare, însă pedepsele complementare nu vor fi reduse.</u></p>
	<p>94. La art. II pct.2 din proiect, privind modificarea art.63 alin.(1) din Codul de procedură penală</p> <p>În schimbul excluderii textului „fizică” din alin.(1), considerăm oportună completarea acestuia, după textul „fizică”, cu textul „și juridică”, așa cu este stabilit și în articolele 58 alin.(1), 59 alin.(1) și 61 alin.(1) din Codul de procedură penală.</p>	<p>94. Se acceptă</p> <p>La art. II pct. 2 și 3 din proiect, privind modificarea articolelor 63 și 65 alineatul (1) va avea următorul cuprins: „2. La articolul 63 alineatul (1) după cuvântul „fizică” se completează cu cuvintele „și juridică”;</p> <p>3. La articolul 65 alineatul (1) după cuvântul „fizică” se completează cu cuvintele „și juridică”;</p>
	<p>95. La art. II pct.7 din proiect, privind modificarea art.504 alin.(3) lit.a) din Codul de procedură penală</p> <p>În temeiul art.21 alin.(1) din Codul penal, potrivit căruia: „Sunt pasibile de răspundere penală persoanele fizice responsabile care, în momentul săvârșirii infracțiunii, au împlinit vârsta de 16 ani”, considerăm ca fiind nejustificată limitarea dreptului învinuiților care au împlinit vârsta de 16</p>	<p>95. Se acceptă</p> <p>La art. II pct.7 din proiect, privind modificarea articolului 504 alineatul (3) litera a) va avea următorul cuprins: „a) în care învinuitul, la momentul săvârșirii infracțiunii, nu a împlinit vârsta de 16 ani.”</p>

	<p>ani de a beneficia de procedura acordului de recunoaștere a vinovăției.</p> <p>Recomandarea: Substituirea textului „18 ani” cu textul „16 ani, cu încuviințarea reprezentantului lor legal”</p> <p>96. La art.II pct.7 din proiect, privind art.505 alin.(1) și art.507 alin.(1) în redacție nouă din Codul de procedură penală</p> <p>Aprobarea acordului de recunoaștere a vinovăției, prin rezoluție, de către procurorul ierarhic superior comportă riscuri majore de subminare a independenței procurorului, în contextul garanțiilor statuate în Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură.</p> <p>Recomandarea: Redactarea prevederile enunțate din proiect în vederea excluderii necesității aprobării acordului de recunoaștere a vinovăției de către procurorul ierarhic superior.</p> <p>97. La art. II pct.7 și 9 din proiect, privind art.506 alin.(3) în redacție nouă și art.523³ alin.(3) cu care se completează Codul de procedură penală</p> <p>Atât în procesul încheierii acordului de recunoaștere a vinovăției, cât și în cazul încheierii acordului judiciar de interes public, apărătorul participă nemijlocit de la luarea deciziei, de către învinuit/reprezentantul legal sau reprezentantul desemnat al persoanei juridice, de a încheia respectivele acorduri și până la încheierea propriu-zisă.</p> <p>Prin urmare, suntem de părere că certificarea separată în scris, prin declarația apărătorului, a faptului că acordul a fost examinat de către el personal, a fost respectată procedura încheiere acestuia și existența înțelegerii confidențiale anticipate cu clientul său, este inutilă.</p> <p>Recomandarea: Excluderea din proiect a prevederilor menționate.</p> <p>98. La art.II pct.9 din proiect, art.523³ alin.(2) cu care se</p>	<p>96. Nu se acceptă A se vedea opinia autorului proiectului de la pct. 30, 40 și 53 din sinteza obiecțiilor și propunerilor.</p> <p>97. Precizare A se vedea opinia autorului proiectului de la pct. 75 din sinteza obiecțiilor și propunerilor.</p> <p>98. Precizare</p>
--	--	---

	<p>completează Codul de procedură penală</p> <p>Din conținutul normei nu este clar dacă obligațiile față de persoana juridică învinuită, care se stabilesc prin acordul judiciar de interes public, urmează a fi executate de către acesta cumulativ sau nu.</p> <p>Suplimentar, în ceea ce privește supunerea unui program de monitorizare a persoanei juridice învinuite, consemnăm ambiguitatea procedurii propriu-zise referitor la acțiunile care urmează a fi întreprinse de către Centrul Național Anticorupție sau Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor în cadrul monitorizării, inclusiv în cazul depistării nerespectării/abaterii persoanei juridice de la condițiile programului.</p> <p>Recomandarea: Completarea proiectului cu prevederi privind desfășurarea programului de monitorizare sau identificarea actului normativ/entității responsabile de adoptarea actului normativ care va conține reglementările corespunzătoare.</p>	<p>A se vedea opinia autorului proiectului de la pct. 13 și 92 din sinteza obiecțiilor și propunerilor.</p>
	<p>99. La art.II pct.9 din proiect, art.523⁴ cu care se completează Codul de procedură penală</p> <p>Transmiterea spre confirmare a acordului judiciar de interes public instanței de judecată va birocratiza mecanismul propus, ori obiectivul stabilit prin modificările propuse în proiect este de a simplifica și eficientiza procedurile judiciare.</p> <p>Totodată, în scopul evitării abuzurilor din partea procurorilor, încheierea acordului judiciar de interes public este condiționată de obligativitatea aprobării acesteia de către procurorul ierarhic superior prin rezoluție.</p> <p>Recomandarea: Excluderea din proiect a art.523⁴ și 523⁵, cu renumerotarea corespunzătoare a celorlalte articole</p>	<p>99. Nu se acceptă</p> <p>A se vedea opinia autorului proiectului de la pct. 11 și 64 din sinteza obiecțiilor și propunerilor.</p>
	<p>100. Suplimentar, menționam că potrivit art.25 alin. (1) al Legii integrității nr.82/2017, eficiența cultivării climatului de integritate instituțională și profesională este supusă</p>	<p>100. Nu se acceptă</p> <p>Nu pot fi reținute argumentele invocate, întrucât dispozițiile Legii nr. 100/2017 în partea ce ține de</p>

verificărilor din partea conducătorilor entităților publice, a autorităților anticorupție, a societății civile și mass mediei.

În acest sens, în conformitate cu prevederile art.25 alin.(3) lit.a), art.28 alin.(4) ale Legii prenotate, expertiza anticorupție, în calitate de măsură de control al integrității în sectorul public, se va efectua doar asupra proiectului definitivat în baza propunerilor și obiecțiilor expuse în procesul de avizare și/sau de consultare a părților interesate.

Proiectul propus pentru expertiza anticorupție, nu este însoțit de avizele instituțiilor implicate în procesul de avizare/sinteza recomandărilor recepționate în cadrul consultării publice, fapt ce presupune că ulterior redacția proiectului poate suferi modificări și completări.

Urmare celor expuse, solicităm respectuos expedierea în adresa Centrului Național Anticorupție a proiectului definitivat, pentru efectuarea expertizei anticorupție.

elaborarea actor normative este una specială în raport cu dispozițiile Legii nr. 82/2017, iar art. 1 din *Legea nr. 100/2017*, prevede, printre altele că *prezenta lege stabilește principiile, etapele legiferării și regulile elaborării proiectelor actelor normative*, pe când art. 1 din *Legea nr. 82/2017* prevede că „prezenta lege reglementează domeniul integrității în sectorul public la nivel politic, instituțional și profesional, responsabilitățile entităților publice, ale autorităților anticorupție și ale altor autorități competente pentru cultivarea, consolidarea și controlul integrității în sectorul public, domeniile importante pentru cultivarea integrității în sectorul privat în procesul de interacțiune cu sectorul public și pentru sancționarea lipsei de integritate în sectoarele public și privat.”.

Astfel, *Legea nr. 82/2017* nu reglementează etapa de legiferare – expertiza anticorupție – așa cum este prevăzută la art. 35 din *Legea nr. 100/2017*, fapt care duce la concluzia că *Legea nr. 82/2017* nu este incidentă procedurilor de elaborare a actelor normative, or art. 5 alin. (3) din *Legea nr. 100/2017* prevede că, normele juridice speciale sînt aplicabile în exclusivitate anumitor categorii de raporturi sociale sau subiecți strict determinați. În caz de divergență între o normă generală și o normă specială, care se conțin în acte normative de același nivel, se aplică norma specială.

Prin urmare, Centrul Național Anticorupție urma să prezinte raportul de expertiză anticorupție în termenul stabilit de Cancelaria de Stat, fapt omis de acesta.

Judecătoria Ungheni

101. La art. I pct. 4 din proiect, prin care se propune introducerea în Codul penal a unui nou articol 79¹ sintagma „încadrarea juridică” de exclus;
- după cuvintele „a prezentului cod.” de adăugat o nouă dispoziție cu următorul cuprins „Dacă pedeapsa prevăzută de lege este detențiunea pe viață, se aplică pedeapsa închisorii de 30 de ani.”

Deseori sunt situații în care inculpatul recunoaște fapta săvârșită, dar nu este de acord cu încadrarea juridică a acesteia. Spre exemplu recunoaște că a sustras un bun, dar nu recunoaște agravanta stabilită de procuror „cu cauzarea de daune în proporții considerabile” și nu solicită administrarea de noi probe. În această circumstanță, inculpatul nu poate beneficia de prevederile art. 364¹ din Codul de procedură penală, deși nu solicită administrarea de noi probe.

Aici este relevantă și practica Curții Constituționale (DCC nr. 50 din 19 aprilie 2022, § 34.) potrivit căreia „din analiza normelor legale citate supra (art. 364¹ din Codul de procedură penală) nu rezultă condiția că inculpatul trebuie să recunoască încadrarea juridică a faptei făcută de către procuror pentru a putea beneficia de judecarea cauzei sale într-o procedură simplificată. O astfel de condiție ar leza deplinătatea de jurisdicție a instanței de judecată care examinează cauza penală pentru că aceasta nu ar putea recalifica fapta imputată persoanei, chiar și în situația în care ar constata că calificarea faptei efectuată de procuror este una eronată. Prin urmare, Codul de procedură penală nu stabilește că pentru judecarea cauzei pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală inculpatul trebuie să recunoască și încadrarea juridică a faptei făcută de către procuror în rechizitoriu.”

Este de menționat faptul că, în adresa Ministerului Justiției și Consiliului Superior al Magistraturii, a fost

101. Se acceptă

A se vedea opinia autorului proiectului de la pct. 77 din sinteza obiecțiilor și propunerilor.

expediat un proiect de lege de modificare a unor acte normative prin care, inclusiv, s-a propus modificarea art. 364¹ din Codul de procedură penală, și anume completarea articolului menționat cu alin. (2)¹ cu următorul conținut: „(2)¹ Judecata poate avea loc pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, chiar dacă inculpatul declară că nu recunoaște încadrarea juridică a faptelor indicate în rechizitoriul, în condiția în care nu solicită administrarea de noi probe.”

Prin modificarea propusă vor fi diminuate cheltuielile procesului și volumul de lucru al judecătorilor specializați în examinarea cauzelor penale. În acest context, considerăm irațională specificarea în propunerea din proiect că inculpatul trebuie să recunoască încadrarea juridică, fiind imperioasă excluderea acesteia. Totodată, în condiția în care se propune abrogarea alineatului (8) din art. 364¹ din Codul de procedură penală, este necesar de a specifica în art. 79¹ din Codul penal modalitatea de reducere a pedepsei detențiunea pe viață.

<p>102. Nu se acceptă A se vedea opinia autorului proiectului de la pct. 5, 35, 66 și 68 din sinteza obiecțiilor și propunerilor.</p>	<p>102. La art. I pct. 5 din proiect, prin care se propune un conținut nou a articolului 80 în Codul penal: - este necesar de a completa alineatul (1) cu propoziția „Dacă pedeapsa prevăzută de lege este 2 detențiune pe viață, se aplică pedeapsa închisorii de 30 de ani.”;</p>
<p>103. Precizare La Art. I, pct. 5, referitor la art. 80 din <i>Codul penal</i>, alineatul (2) se exclude din proiect.</p>	<p>103. - la alineatul (2) cuvântul „infracțiunilor” de substituit cu sintagma „infracțiunii” Considerăm necesar de a specifica în art. 80 din Codul penal modalitatea de reducere a pedepsei detențiune pe viață în cazul acordului de recunoaștere a vinovăției. La fel, pentru a nu permite interpretarea devaforabilă la aplicarea acordului de recunoaștere a vinovăției în sensul că învinutul trebuie să contribuie la descoperirea mai multor infracțiuni, este necesar de a folosi cuvântul infracțiune la singular</p>
<p>104. Precizare Condițiile cumulative pentru examinarea cauzei în procedura prevăzută la art. 364¹ din <i>Codul de procedură penală</i> sunt ca inculpatul: (1) să recunoască săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu; (2) să solicite ca judecarea cauzei să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală; (3) să nu solicite administrarea de noi probe. Prin urmare, în absența unei condiții de mai sus, judecarea cauzei în procedura respectivă nu poate avea loc și prin urmare, cauza penală se va examina în ordine generală.</p> <p>Suplimentar la categoriile de infracțiuni ce pot fi examinate în procedura prevăzută la art. 364¹ din <i>Codul de procedură penală</i> a se vedea opinia autorului proiectului de la pct. 35 și 68 din sinteza obiecțiilor și propunerilor.</p>	<p>104. La art. II pct. 6 din proiect, prin care se propune modificarea articolului 364¹ din Codul de procedură penală: - suntem pentru excluderea alineatului (1)¹; - propunem introducerea după alineatul (2) a unui nou alineat (2¹) cu următorul cuprins: - „(2¹) Judecata poate avea loc pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, chiar dacă inculpatul declară că nu recunoaște încadrarea juridică a faptelor indicate în rechizitoriu, în condiția în care nu solicită administrarea de noi probe.” Potrivit art. 2 din Legea nr. 100 din 22 decembrie 2017 cu privire la actele normative, analiza ex ante este un proces de identificare a problemei, stabilire a obiectivului, determinare a opțiunilor de soluționare a problemei ori de atingere a obiectivului și analiza impactului, efectelor sau consecințelor opțiunilor respective, cu scopul de a fundamenta necesitatea unei reglementări a relațiilor sociale. În conformitate cu prevederile art. 25 alin. (1), (2), (5)</p>

din Legea nr. 100 din 22 decembrie 2017 cu privire la actele normative, elaborarea proiectelor actelor normative este precedată, în funcție de importanța și complexitatea proiectelor respective, de efectuarea studiilor de cercetare în scopul fundamentării necesității sau lipsei acesteia privind inițierea elaborării unui act normativ. Studiile de cercetare se efectuează pentru cunoașterea temeinică a realităților social-economice ce urmează a fi reglementate, a cadrului normativ relevant, a reglementărilor similare în legislația altor state, inclusiv a țărilor Uniunii Europene. În cazul unui proiect care prevede reglementări cu impact asupra bugetului și/sau care prevede reorganizări și reforme structurale ori instituționale, în calitate de studiu de cercetare se realizează analiza inițiativei de elaborare a actului normativ, conform metodologiei de analiză ex ante aprobate de către Guvern. Dacă proiectul prevede reglementări cu impact asupra activității de întreprinzător, în calitate de studiu de cercetare se realizează doar analiza impactului de reglementare, efectuată în modul stabilit de legislație. Informațiile și recomandările obținute în urma efectuării studiilor de cercetare se includ în nota informativă, întocmită conform art. 30.

Corespunzător art. 26 din Legea nr. 100 din 22 decembrie 2017 cu privire la actele normative, analiza ex ante cuprinde următoarele etape principale: definirea problemei, pornind de la analiza relațiilor sociale existente și a celor preconizate, precum și de la inexistența sau ineficiența cadrului normativ relevant; stabilirea obiectivului și a domeniului intervenției juridice; identificarea opțiunilor și mijloacelor necesare pentru soluționarea problemei și/sau atingerea obiectivului și analiza acestora prin intermediul impactului financiar, administrativ, economic, social, asupra mediului etc.; compararea opțiunilor existente și selectarea celor mai bune

opțiuni pentru atingerea obiectivului. Opțiunile recomandate se vor întemeia pe dispozițiile constituționale, pe prevederile legislației naționale și pe cele ale tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte, pe jurisprudența Curții Constituționale și a instanțelor judecătorești, după caz, pe legislația Uniunii Europene, precum și pe doctrina juridică în domeniu. Analiza ex ante se finalizează cu întocmirea unui raport sau a unui document de politici, conform art. 24, care va servi drept suport informativ la elaborarea proiectului actului normativ și a notei informative.

Reieșind din nota informativă la proiectul analizat, în privința stabilirii plafonului pedepsei închisorii de 15 ani pentru interdicția de a solicita examinarea cauzei în baza probelor administrate în faza de urmărire penală, nu a fost efectuat un studiu de cercetare și o analiză ex ante, care să răspundă de ce este necesară plafonarea respectivă, există locuri în penitenciare, este analizat faptul dacă această modificare va afecta bugetul de stat și care sunt cifrele estimate ș.a.. Or, în cazul aprobării unei astfel de modificări, urmează să fie aplicate pedepse penale mai aspre, și anume mai mulți ani de închisoare.

Este de menționat că, nu corespunde realității argumentarea prezentată în nota informativă precum limitarea respectivă este necesară întru încurajarea învinuiților să încheie acord de recunoaștere a vinovăției, or pentru această procedură, de asemenea, nu pot opta persoanele care riscă pedeapsa cu închisoare pe un termen mai mare de 15 ani (art. 504 alin. (3) lit. b) din Codul de procedură penală în redacția expusă).

În ceea ce ține de alineatul propus este necesar de a remarca că, în acord cu art. 26 alin. (2) din Legea nr. 100 din 22 decembrie 2017 cu privire la actele normative, la elaborarea proiectului de act normativ, urmează să fie luată în

<p>considerare jurisprudența Curții Constituționale.</p> <p>În Decizia Curții Constituționale nr. 50 din 19 aprilie 2022 (§ 34.) Curtea a reținut că din analiza normelor legale citate supra (art. 364¹ din Codul de procedură penală) nu rezultă condiția că inculpatul trebuie să recunoască încadrarea juridică a faptei făcută de către procuror pentru a putea beneficia de judecarea cauzei sale într-o procedură simplificată. O astfel de condiție ar leza deplinătatea de jurisdicție a instanței de judecată care examinează cauza penală pentru că aceasta nu ar putea recalifica fapta imputată persoanei, chiar și în situația în care ar constata că calificarea faptei efectuată de procuror este una eronată. Prin urmare, Codul de procedură penală nu stabilește că pentru judecarea cauzei pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală inculpatul trebuie să recunoască și încadrarea juridică a faptei făcută de către procuror în rechizitoriu.”</p> <p>Astfel, pentru a înlătura interpretarea deficicientă a art. 364¹ din Codul de procedură penală, este necesar de a specifica expres că nu este necesar ca inculpatul să recunoască încadrarea juridică a faptei.</p>	<p>105. Nu se acceptă</p> <p>A se vedea opinia autorului proiectului de la pct. 5, 35, 66 și 68 din sinteza obiecțiilor și propunerilor.</p>
<p>106. Precizare</p> <p>Din dispozițiile expuse în art. 33 alin. (3) din <i>Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative</i>, reiese clar că pentru proiectele actelor normative termenul pentru avizare este de 10 zile lucrătoare. În cazul în care proiectul actului normativ este voluminos sau complex ori</p>	<p>105. La art. II pct. 7 din proiect, prin care se propune modificarea articolului 504 din Codul de procedură penală, suntem pentru expunerea literei b) din alineatul (3) într-o nouă redacție cu următorul cuprins: „b) infracțiunilor prevăzute la art. 135 și 135¹ din Codul penal.”</p> <p>Aici este relevantă motivarea prezentată la pct. 3 din prezentul aviz</p> <p>106. Subsidiar, comunicăm că termenul de 10 zile lucrătoare pentru avizarea unui asemenea proiect de lege care cuprinde modificări conceptuale este unul foarte scurt și nu permite o analiză profundă.</p> <p>Astfel, solicităm pentru viitor de a acorda termene mai îndelungate pentru avizarea proiectelor complexe, or <i>Legea</i></p>

	nr. 100 din 22 decembrie 2017 cu privire la actele normative prevede și un termen special până la 30 de zile lucrătoare.	dacă se cere studierea unor materiale suplimentare, termenul pentru avizare poate fi prelungit până la 30 de zile lucrătoare, cu excepția cazurilor în care conducătorii autorităților publice și instituțiilor implicate în avizarea proiectului au stabilit altfel de comun acord. Stabilirea termenului pentru avizarea proiectului aparține inițiatorului proiectului, care în virtutea pct. 213 din <i>Regulamentul Guvernului</i> , aprobat prin <i>Hotărârea Guvernului nr. 610/2018</i> poate fi micșorat până la 3 zile.
Judecătoria Cahul	107. Lipsă de propuneri	
Curtea de Apel Bălți	108. Susține proiectul	
Curtea de Apel Comrat	109. Lipsă de propuneri	
Judecătoria Drochia	110. Susține proiectul	
Curtea de Apel Cahul	111. Lipsă de obiecții și propuneri	
Judecătoria Comrat	112. Lipsă de obiecții și propuneri	
<p>Obiectivul și propunerile prezentate în contonuturile cu preluțate pct.201 din Regulamentul Guvernului nr.610/2018</p>		
Procuratura Anticorupție	113. Prin urmare, Procuratura Anticorupție a studiat proiectul legii de modificare aferent procedurilor simplificate în procesul penal, transmis spre avizare, iar careva obiecții și propuneri nu sunt. Totodată menționăm că, versiunea inițială a proiectului de lege transmis spre avizarea, propunea instituirea unui mecanism de negociere în cazul acordului de recunoaștere a	<p>113. Nu se acceptă Propunerile înaintate excedează obiectul de reglementare al proiectului și schimbă conceptual versiunea acestuia. Mai mult a aftt, în art. 47 alin. (6) din <i>Codul penal</i> deja există prevederi care exclude răspunderea penală a membrului organizației criminale care a declarat benevol</p>

vinovăției cu posibilitatea reducerii pedepsei cu 1/2 în cazul specificate la art. 506 alin.(2).

În versiunea finală a fost exclus articolul respectiv.

Procuratura Anticorupție, notează că, deși introducerea acordului de recunoaștere a vinovăției va simplifica și eficientiza procesul penal, oferind pârgii procurorului să negocieze în condițiile specificate în proiectul de lege, cu învinuitul, pedeapsa, cuantumul și modul de executarea a acesteia, totuși în cazul infracțiunilor atribuite în competența Procuraturii Anticorupție procedura propusă în versiunea finală nu va permite procurorului să negocieze condiții mult mai avantajoase comparativ cu procedura prevăzută de art. 364/1 din CPP. Faptul dat nu va încuraja învinuții să recurgă la instituția respectivă și să coopereze cu organul de urmărire penală în vederea identificării altor participanți implicați la comiterea infracțiunii.

Spre exemplu, în cazul săvârșirii infracțiunii prevăzute de art. 324 alin.(3) din Codul Penal, în cazul încheierii acordului de recunoaștere a vinovăției, limitele de pedeapsă posibile a fi negociate și propuse eventual învinuitului, în schimbul cooperării în vederea identificării și a altor participanți la comiterea infracțiunii, s-ar calcula după cum urmează:

Sanctiunea în varianta agravantă a normei indicate supra este **închisoare de la 7 la 15 ani cu amendă în mărime de la 8000 la 10000 unități convenționale și cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții publice sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 10 la 15 ani.**

Spre exemplu în cazul încheierii unui acord de recunoaștere a vinovăției limita minimă a pedepsei cu închisoare este 4 ani și 8 luni, iar cea maximă 10 ani, cu amendă și privarea de dreptul de a ocupa funcții publice

despre existența organizației criminale și a ajutat la descoperirea infracțiunilor săvârșite de ea ori a contribuit la demascarea organizatorilor, a conducătorilor sau a membrilor organizației respective, exact cum impune și articolul 4 din Decizia-Cadru 2008/841/JAI a Consiliului Europei din 24 octombrie 2008 privind lupta împotriva crimei organizate.

sau de demnitate publică.

Totodată, prevederile art. 90 alin. (4) din Codul Penal, care prevede că *”Persoanelor care au săvârșit infracțiuni deosebit de grave și excepțional de grave, precum și în cazul recidivei periculoase sau deosebit de periculoase, condamnarea cu suspendarea condiționată a executării pedepsei nu se aplică”* ar face imposibil, suspendarea condiționată a executării pedepsei, negociate în cadrul acordului de recunoaștere a vinovăției.

Prin urmare, în ipoteza în care ar fi reținut în flagrant delict un procuror, pentru fapte de corupție, fiind implicat și procurorul șef în săvârșirea infracțiunii incriminate, cea mai avantajoasă soluție oferită învinutului în schimbul cooperării cu ancheta ar fi 4 ani și 8 luni cu executare, cu amendă și cu privarea de dreptul de a ocupa sau exercita o funcție publică sau de demnitate publică.

Având în vedere raționamentele expuse, considerăm că redacția actuală nu oferă prea multe instrumente procurorului în investigarea cazurilor de corupție mare și atragerea la răspundere penală a ”peștilor mari”.

În această ordine de idei, propunem, completarea art.90 din Codul penal, cu alin.(4¹), în următoarea redacție (4¹) Ca excepție, prevederile alin.(1) pot fi aplicate și în cazul infracțiunilor deosebit de grave date în competența Procuraturii Anticorupție în procedura acordului de recunoaștere a vinovăției, când persoanele au contribuit activ la descoperirea infracțiunii sau la identificarea infractorilor, a beneficiarilor reali, precum și bunurilor rezultate din activitatea ilicită.

Prin prezenta modificare se propune armonizarea legislației naționale la legislația Uniunii Europene la **Decizia-Cadru 2008/841/JAI a Consiliului European din 24 octombrie 2008** privind lupta împotriva crimei

	<p>organizate.</p> <p>Potrivit deciziei, pedepsele pot fi reduce în anumite circumstanțe, precum renunțarea la activitățile infracționale de către infractor sau asistența la identificarea și deferea altor infractori justiției în situația participării active la activitățile criminale și există un acord privind săvârșirea infracțiunilor.</p> <p>Potrivit art.4 al Deciziei-Cadru, Circumstanțe specifice dispune despre următoarele: fiecare stat poate lua măsurile necesare pentru a se asigura că pedepsele menționate la articolul 3 pot fi reduce sau că infractorul poate fi scutit de ispășirea pedepsei dacă acesta, de exemplu:</p> <p>a) renunță la activitățile infracționale; și</p> <p>b) furnizează autorităților administrative sau judiciare informații pe care acestea nu ar fi fost capabile să le obțină altfel și care le asistă pe acestea:</p> <ul style="list-style-type: none"> - să prevină, să pună capăt sau să limiteze efectele infracțiunii; - să identifice și să îi defere justiției pe ceilalți infractori; - să găsească dovezi; - să priveze organizația criminală de resurse ilicite sau de beneficiile rezultate din activitățile sale infracționale; sau - să împiedice ca alte infracțiuni descrise la articolul 2 să fie comise în viitor.
<p>Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor</p>	<p>114. Lipsă de propuneri și obiecțiilor</p>

<p>Centrul Național Anticorupție</p>	<p>115. La art.I pct.2 și art.II pct.5 din proiect <u>Obiectii:</u> Sintagma „interes public”, utilizată în contextul dat conferă prevederilor un grad sporit de ambiguitate, luând în considerare hotărârile Curții Constituționale, nr.22/2017, nr.33/2017 și nr.24/2019, prin care a fost declarată neconstituțională, deoarece:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prevederile Codului penal nu stabilesc expres „interesul public” ca valoare socială care poate fi determinată; - textul „interese publice” constituie o noțiune generică, ce nu poate fi definită, prin ce încalcă articolele 1 alin.(3) și 22 din Constituție [principiul legalității incriminării și pedepsei penale], precum și articolul 23 din Constituție [calitatea legii penale], etc. <p>Prin urmare, în scopul evitării riscului interpretării și aplicării discreționare și asigurarea exigențelor de previzibilitate a normelor, se recomandă analiza suplimentară a necesității operării cu termenul de "interes public" în raport cu hotărârile Curții Constituționale menționate supra.</p> <p><u>Recomandări:</u> Redactarea proiectului prin prisma obiecției de mai sus</p>	<p>115. Precizare Sintagma „interes public” utilizată în proiect este diferită față de cea prin care Curtea Constituțională a declarat-o neconstituțională. Or, această sintagmă era utilizată în <i>Codul penal</i> la calificarea faptei (ca element al structurii laturii obiective ale infracțiunii) astfel încât persoana să cunoască comportamentul său în raport cu normele care îi impun anumite prohibiții.</p>
	<p>116. La art. III din proiect <u>Obiectii:</u> Proiectul este lacunar la capitolul mecanismului de monitorizare a persoanelor juridice învinuite de comiterea infracțiunilor de corupție care au încheiat acord judiciar de interes public și acțiunilor pe care urmează să le întreprindă Centrul Național Anticorupție.</p> <p>Pentru evitarea înzeștrării Centrului cu o atribuție formală, este necesară reglementarea în proiect a procedurii de monitorizare propriu-zise sau menționarea faptului că Parlamentul urmează să adopte un act normativ în acest sens.</p> <p><u>Recomandări:</u></p>	<p>116. Precizare A se vedea opinia autorului proiectului de la pct. 13, 64 și 92 din sinteza obiecțiilor și propunerilor</p>

	<p>Completarea proiectului cu norme suplimentare care să prevadă expres mecanismul de monitorizare, de către Centrul Național Anticorupție, a persoanelor juridice învinuite care au încheiat acord judiciar de interes public.</p> <p>Totodată, recomandăm completarea prevederii din art.III din proiect cu menționarea faptului că monitorizarea persoanelor juridice învinuite de comiterea infracțiunilor de corupție care au încheiat acord judiciar de interes public, se efectuează în conformitate cu un act normativ aprobat de Parlament.</p>	
	<p>117. La art.IV din proiect</p> <p><u>Obiectii:</u></p> <p>Cu referire la aplicabilitatea în timp a modificărilor propuse în contextul art.74 alin.(2) din Legea nr. 100/2017, menționăm crearea condițiilor prielnice care vor permite evitarea pedepsei penale persoanelor juridice, pentru infracțiuni care au fost comise anterior elaborării și eventualei aprobări a proiectului. Astfel, sub incidența noilor modificări din legea penală urmează să cadă și infracțiunile săvârșite de persoanele juridice participante la comiterea celor mai de rezonanță cazuri penale din istoria recentă a Republicii Moldova, inclusiv așa numitele „Frauda bancară” și „Laundromat”.</p> <p>Luând în considerare:</p> <ul style="list-style-type: none"> -) actualitatea și rezonanța subiectului în societate, -) repercusiunile cu efect îndelungat în timp pe care le are pentru economia națională, -) prejudicierea gravă și iremediabilă a imaginii Republicii Moldova la nivel internațional, aceasta obținând faima de „Republică Offshore”, <p>considerăm ca fiind imperativă stabilirea neretroactivității prevederilor prezentului proiect în partea ce ține de acordul judiciar de interes public.</p>	<p>117. Precizare</p> <p>Acordul judiciar de interes public se aplică în exclusivitate persoanei juridice, și doar pentru 5 tipuri de infracțiuni. Mai mult, procurorul are toată discreția de a accepta sau nu încheierea unui astfel de acord.</p> <p>Prin această procedură simplificată nu este vorba de o evitare a răspunderii penale, dimpotrivă, persoana juridică va fi „descurajată” sub forma de achitare a unui prejudiciu, a unei amenzi usturătoare de care va beneficia bugetul de stat, fiind în interes public. Evitarea pedepsei penale a persoanelor juridice se referă doar la lichidarea persoanei juridice ca participant economic.</p>

Potrivit art.10 alin.(1) din Codul penal: „Legea penală care înlătură caracterul infracțional al faptei, care ușurează pedeapsa ori, în alt mod, ameliorează situația persoanei ce a comis infracțiunea are efect retroactiv, adică se extinde asupra persoanelor care au săvârșit faptele respective până la intrarea în vigoare a acestei legi, inclusiv asupra persoanelor care execută pedeapsa ori care au executat pedeapsa, dar au antecedente penale”.

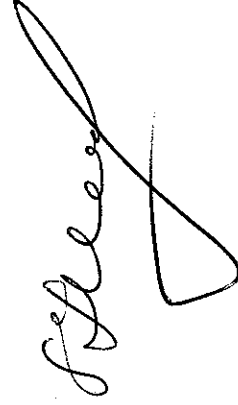
Totodată, art.3 alin.(2) din Codul de procedură penală stabilește că: „Legea procesuală penală poate avea efect ultraactiv, adică dispozițiile ei, în perioada de tranziție la o nouă lege procesuală penală, pot rămâne aplicabile acțiunilor procesuale reglementate de legea nouă. Caracterul ultraactiv se stipulează în legea nouă”.

Prin urmare, infracțiunile prin care a fost fraudat sistemul bancar din Republica Moldova constituie un caz special (excepțional), motiv pentru care legiuitorul poate și trebuie să facă uz de principiul ultraactivității legii penale.

Recomandări:

Completarea art.IV din proiect cu alin.(3) cu următorul cuprins: „Prevederile legii referitoare la acordul judiciar de interes public, nu se aplică retroactiv”.

Ministru

Sergiu LITVINENCO